

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

นางยุพิน สุขนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2550

**Competencies of Basic Education School Administrators in Tak
Educational Service Area 2**

Mrs Yuphin Sukma

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Educational Administration

School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2007

หัวข้อวิทยานิพนธ์ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาค
เขต 2

ชื่อและนามสกุล	นางยุพิน สุขมา
แขนงวิชา	บริหารการศึกษา
สาขาวิชา	ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
อาจารย์ที่ปรึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรรณ ตันติรจนวงศ์ 2. รองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ให้ความเห็นชอบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอยู่)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรรณ ตันติรจนวงศ์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ)

คณะกรรมการบันฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
บริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

นาย วงศ์ชัย

ประธานกรรมการบันฑิตศึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวนิธิรานนท์)

วันที่ 9 เดือน กันยายน พ.ศ. 2551

ชื่อวิทยานิพนธ์ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2
 ผู้วิจัย นางยุพิน สุขมา ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา)
 อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ ตันติรจนางวงศ์ (2) รองศาสตราจารย์
 ดร.สมถวิล วิจิตรวรรณ ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 และ (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ปีการศึกษา 2549 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คนและครูผู้สอน จำนวน 302 คน รวม 394 คน ได้นำจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบมาตรประมาณค่า มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า (1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม พ布ว่าระดับสมรรถนะอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ระดับสมรรถนะทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด และด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พ布ว่า ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ สมรรถนะผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Thesis title : Competencies of Basic Education School Administrators in Tak Educational Service Area 2

Researcher : Mrs. Yuphin Sukma; **Degree :** Master of Education (Educational Administration) **Thesis advisors :** (1) Dr. Suttiwan Tuntirojanawong, Associate Professor; (2) Dr. Somtawin Wijitwanna, Associate Professor ; **Academic year :** 2007

ABSTRACT

The purposes of this research were to(1) study competencies of basic education school administrators in Tak Educational Service Area 2 ; and (2) compare opinions of administrators and teachers concerning competencies of basic education school administrators in Tak Educational Service area 2 by school size

The research sample totaling 394 randomly selected school personnel consisted of 92 school administrators and 302 teachers in Tak Educational Service Area 2. The instrument used for collecting the data was a rating scale questionnaire with reliability of .98. Statistics used for data analysis were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and ANOVA.

Research findings were as follows : (1) the rating for overall competency of school administrators was at the high level; but when each competency aspect was considered, it was found that the morality and ethics aspect received the highest rating mean, while the academic affairs management aspect received the lowest rating mean; and (2) no statistically significant difference was found when opinions of school administrators and teachers concerning competencies of basic education school administrators in Tak Educational Service Area 2 classified by school size were compared.

Keywords : Competencies, Administration Basic education school

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีเยี่ยมจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิวรรณ ตันศิริธนาวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและรองศาสตราจารย์ ดร.สมเดล วิจิตร วรรณอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษา คำแนะนำ คุณเล่าไว้เป็น กำลังใจในการทำงานนับตั้งแต่เริ่มต้นจนเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ของอาจารย์ทั้งสองท่านและขอบพระคุณท่านทั้งสองเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.บุญลือ ทองอุย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณ นายกิตติพงษ์ พิพัฒน์ศิริพงษ์ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาภาค เขต 2 ดร.สุรเสน ทั้งสอง ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาภาค เขต 1 นางอุบลรัตน์ บุญลือ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 นายสุรชัย อินหวัง ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่อสอด และ นายคำนวน มโนธรรม ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่โขนเกน ที่กรุณาตรวจพิจารณา เครื่องมือวิจัยและให้คำแนะนำซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเครื่องมือเป็นอย่างมาก

ขอบพระคุณผู้บริหารและครุผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาภาค เขต 2 ทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับการวิจัย

ขอบพระคุณอาจารย์วีระพงษ์ อินทรทอง ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขออนุโมทนาบุคคล น้ำค้าง ครุ - อาจารย์ ที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ประสบการณ์ทุกท่าน รวมถึงผู้มีส่วนในการ ทำการศึกษาวิจัยโดยทั่วไปทุกคน

ยุพิน สุขนา

เมษายน 2551

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๑
กิตติกรรมประกาศ	๙
สารบัญตาราง	๙
สารบัญภาพ	๙
บทที่ 1 บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน	๑
วัตถุประสงค์การวิจัย	๒
กรอบแนวคิดในการวิจัย	๓
สมมตฐานการวิจัย	๔
ขอบเขตของการวิจัย	๕
นิยามศัพท์เฉพาะ	๖
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๗
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	๘
แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ	๙
สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	๑๘
การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	๓๗
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔๒
บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย	๕๐
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๐
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๑
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๕๓
การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๓
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	๕๕
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	๕๖
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	๕๘

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ตอนที่ ๓ การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	
ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาค เขต ๒	69
บทที่ ๕ สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	81
สรุปผลการวิจัย	81
อภิปรายผล	85
ข้อเสนอแนะ	87
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	97
ก รายงานผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	98
ข หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	100
ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	108
ง รายชื่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดสถานศึกษา	
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาค เขต ๒	116
จ รายละเอียดตารางการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	
ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต ๒	122
ฉ ผลการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ	135
ช ตารางการหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม	139
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	51
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตาม วุฒิการศึกษา ประسبการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา.....	56
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2.....	58
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านหลักและกระบวนการบริหาร การศึกษา.....	59
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านนโยบายและการวางแผน การศึกษา.....	60
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านการบริหารด้านวิชาการ.....	61
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และการสถานที่.....	62
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล.....	63
ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านการบริหารกิจกรรมนักเรียน.....	64
ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา.....	65
ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศ.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารการประชา สัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน	67
ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา	68
ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	69
ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ การศึกษาภาคเขต 2	70
ตารางที่ 4.15 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านหลักและกระบวนการบริหาร การศึกษา	70
ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านหลักและกระบวนการบริหาร การศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	71
ตารางที่ 4.17 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา	71
ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	72
ตารางที่ 4.19 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านวิชาการ	72
ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารค้านวิชาการจำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน	73
ตารางที่ 4.21 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร ด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	74
ตารางที่ 4.23 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านการบริหารงานบุคคล	74
ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	75
ตารางที่ 4.25 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	75
ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารกิจการนักเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	76
ตารางที่ 4.27 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	76
ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	77
ตารางที่ 4.29 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านการบริหารขัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	77
ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารขัดการเทคโนโลยีสารสนเทศจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	78
ตารางที่ 4.31 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.32 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	79
ตารางที่ 4.33 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา	79
ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน	80

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย 4

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัณฑิตศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 มาตรา 43 ได้กำหนดให้ วิชาชีพครุผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาเป็นวิชาชีพควบคุณ นั่นบ่งแสดงให้เห็นถึง สถานภาพของการเป็นวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ต้องประพฤติตาม มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยมีคุณสภาพริบูน์เป็นสถาบันศึกษา ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ดังนั้นทั้ง ครุผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา จัดตั้ง ปฏิบัติหน้าที่อย่าง “มืออาชีพ” ให้สมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูงของวิชาชีพทางการสอนของครุ และ วิชาชีพบริหารการศึกษา

ความหมายและรายละเอียดของพระราชบัณฑิตศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 มาตรา 43 ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับครุศาสตร์ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของ วิชาชีพ พ.ศ. 2548 ดังนี้ (1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับ ผู้ที่จะเข้ามาประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้และมีประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบ วิชาชีพ จึงจะสามารถ ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่มี ความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้ (2) มาตรฐาน การปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมาย ที่กำหนด พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญด้านความคุ้มกันทางการศึกษา หรือ อย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าว่า มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเพียง พอก็จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้หรือไม่ นั้นก็คือการกำหนดให้ผู้ ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุก ๆ ปี (3) มาตรฐานการปฏิบัติตน หมายถึง ข้อกำหนด เกี่ยวกับการประพฤติตนของผู้ประกอบวิชาชีพโดยมีจรรยาบรรณของวิชาชีพ ตามแบบแผน พฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพที่ครุศา堪กำหนดเป็นข้อบังคับไว้หากผู้ประกอบวิชาชีพผู้ใด ประพฤติพิจารณาบรรณของวิชาชีพจนเกิดความเสียหายแก่บุคคลอื่น จนได้รับการร้องเรียนถึง

คุณภาพแล้ว ผู้นั้นอาจถูกคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ วินิจฉัยซึ่งขาดถึงขั้นเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้

ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องพัฒนาสมรรถนะของตนเองให้มีคุณสมบัติตาม มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพดังกล่าวเพื่อรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษา และบริหารงานโรงเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ นั่นคือ การพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน ซึ่งโรงเรียนเป็นแหล่งให้การศึกษาแก่ประชาชนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยผู้ใหญ่ การศึกษาของ ชาติจะดีหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพของโรงเรียน และคุณภาพของโรงเรียนจะดีหรือไม่นั้นขึ้นอยู่ กับคุณภาพของบุคลากรในโรงเรียน คือ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนเป็นหลัก(พนัส หันนาคินทร์ 2544: 4) ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องปรับบทบาทที่จะปฏิบัติจริงในการบริหารการศึกษาให้สอดคล้อง กับสภาพปัจจุบันในยุคปฏิรูปการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำ ซึ่งมีหน้าที่บริหาร โรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทให้เหมาะสมกับตำแหน่ง เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดครรثนาและยอมรับในการบริหารงาน โดยผู้บริหารจะต้องคง กระตุ้นและควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนให้ร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงานให้ ไปสู่เป้าหมายของโรงเรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะ การ บริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 เพื่อ เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาภาคเขต 2 ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

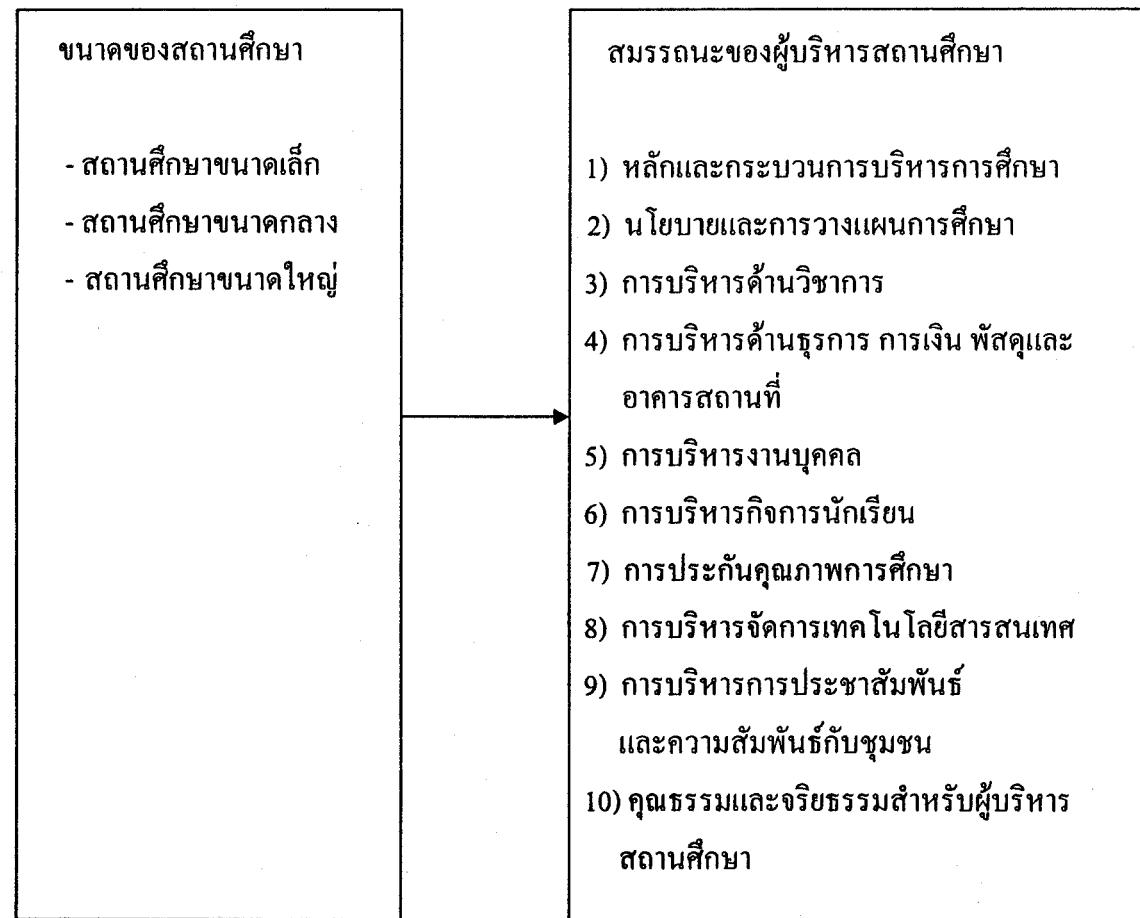
- 2.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาค เขต 2
- 2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 คือ ใช้กรอบแนวคิดจากมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากดังแสดงในภาพที่ 1.1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

- 3.1 หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา
- 3.2 นโยบายและการวางแผนการศึกษา
- 3.3 การบริหารด้านวิชาการ
- 3.4 การบริหารด้านธุรกิจ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่
- 3.5 การบริหารงานบุคคล
- 3.6 การบริหารกิจการนักเรียน
- 3.7 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 3.8 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3.9 การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน
- 3.10 คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

สถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันมีสมรรถนะของผู้บริหารแตกต่างกัน

5. ขอบเขตของการวิจัย

5.1 การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ดังต่อไปนี้

- 5.1.1 หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา
- 5.1.2 นโยบายและการวางแผนการศึกษา
- 5.1.3 การบริหารด้านวิชาการ
- 5.1.4 การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่
- 5.1.5 การบริหารงานบุคคล
- 5.1.6 การบริหารกิจการนักเรียน
- 5.1.7 การประกันคุณภาพการศึกษา
- 5.1.8 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 5.1.9 การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน
- 5.1.10 คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

5.2 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครุผู้สอน ใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 124 โรงเรียน จำนวนเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 124 คน และครุผู้สอน 1,417 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,541 คน

5.3 ตัวแปรที่ศึกษา

- 5.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ขนาดของสถานศึกษาจำแนกตามขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่
- 5.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มนี้ แบ่งออกเป็น

6.1.1 ด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถนำความรู้ความเข้าใจในหลักการ ทฤษฎี วิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ใน การบริหารการศึกษาและสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย จัดองค์กร โครงสร้าง กำหนดการกิจ ของครุและบุคลากรทางการศึกษา ได้อย่างเหมาะสม

6.1.2 นโยบายและการวางแผนการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสามารถในการวิเคราะห์ กำหนด วางแผน ประเมินคุณภาพเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษาร่วมถึง การจัดทำแผน ติดตาม ประเมินผล รายงานผลการดำเนินงานและนำเสนอแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไปปฏิบัติ

6.1.3 การบริหารค้านิเทศการ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการการเรียนรู้ พัฒนาหลักสูตร การนิเทศ และส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้

6.1.4 การบริหารค้านิเทศการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถจัดระบบงานสารบธรรม งบประมาณ และสามารถดูแลระบบการบริหาร และจัดการทรัพยากร พัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ได้อย่าง เหมาะสม

6.1.5 การบริหารงานบุคคล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถในการสรรหา จัดบุคลากร พัฒนาครุและบุคลากร เสริมสร้างขวัญและกำลังใจและสามารถให้ คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครุและบุคลากรในสถานศึกษา

.1.6 การบริหารกิจการนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถ บริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน จัดการให้เกิดงานบริการ ส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม ความสามารถคิดในหมู่คณะ และสามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพ ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ

6.1.7 การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสามารถจัดทำแผน ประเมินผล ติดตามตรวจสอบคุณภาพและรายงานผลมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา

6.1.8 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึง ความสามารถในการใช้ ประเมินและส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

6.1.9 การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง พฤติกรรม ที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการข้อมูล เพย์แพร์ ข้อมูล การใช้ยุทธศาสตร์ที่ เหมาะสมในการประสานสัมพันธ์ โดยมีเป้าหมายในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมและสามารถ สร้างพัฒนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา

6.1.10 คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่ แสดงออกถึงความสามารถทางด้านเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณของวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม

6.2 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงบุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2

6.3 ครู หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติภาระสอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตากเขต 2

6.4 สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 จำนวนเป็น

6.4.1 สถานศึกษานาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 401 คนขึ้นไป

6.4.2 สถานศึกษานาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-400 คน

6.4.3 สถานศึกษานาดเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 คนลงมา

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

7.1 เพื่อใช้ข้อมูล เป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ในการบริหารงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

7.2 เพื่อใช้ข้อมูล เป็นแนวทางในการวางแผน อบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาก่อน เข้าดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาสมรรถนะในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ
 - 1.1 ความหมายของสมรรถนะ
 - 1.2 ประเภทของสมรรถนะ
 - 1.3 โครงสร้างของรูปแบบสมรรถนะ
 - 1.4 สมรรถนะของข้าราชการในอนาคต
 - 1.5 สมรรถนะหรือสมรรถภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.6 การประเมินสมรรถนะทางการบริหาร
2. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.1 หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา
 - 2.2 นโยบายและการวางแผนการศึกษา
 - 2.3 การบริหารด้านวิชาการ
 - 2.4 การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่
 - 2.5 การบริหารงานบุคคล
 - 2.6 การบริหารกิจการนักเรียน
 - 2.7 การประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.8 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 2.9 การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน
 - 2.10 คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
3. การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 3.1 โครงสร้างการบริหารงาน
 - 3.2 ภารกิจของสถานศึกษา
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

1.1 ความหมาย สมรรถนะ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 1128) ให้ความหมายว่า สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถ

สำนักงานคณะกรรมการการประดิษฐ์ศึกษาแห่งชาติ (2544: 7) ได้ให้ความหมาย ของ สมรรถนะ (competency) ไว้ว่า เป็นคุณลักษณะภายในที่ส่งผลให้บุคคลมีผลการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความรู้ (Knowledge)

2. ทักษะ (Skills)

3. ความสามารถ (Ability)

และจัดลำดับสมรรถนะของผู้บริหาร ได้ดังนี้

1. ความเป็นผู้นำ

2. ความสามารถในการคิด

3. การตัดสินใจ

4. การทำงานให้บรรลุผล

5. การวางแผนกลยุทธ์

6. การบริหารทรัพยากร

7. ความสามารถในการแข่งขัน

8. ความรับผิดชอบตรวจสอบได้

9. การบริหารการเปลี่ยนแปลง

10. การประสานสัมพันธ์

11. การปรับตัวและความยืดหยุ่น

12. การมุ่งเน้นการบริการ

เกสต์และกรีน (Katz และ Green 1992 quoted in Nagelsmith, 1995: 246 อ้างถึงใน พนารัตน์วิศวเทพนิมิตร: 2540) สมรรถนะ หมายถึง ความสามารถในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ระดับ ความชำนาญ และมีความหมายรวมถึงความรู้ ทักษะ เอกคติและค่านิยม

สก็อต แพรี่ (Scott Parry 1998 อ้างถึงใน สุกัญญา รัศมีธรรม โฉติ 2546: 5) กล่าว ว่า สมรรถนะ คือองค์ประกอบ (Cluster) ของความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และทัศนคติ (Attitudes) ของปัจเจกบุคคลที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อผลลัพธ์ของการทำงานของบุคคลนั้นๆ เป็น

บทบาทหรือความรับผิดชอบซึ่งสัมพันธ์กับผลงานและสามารถวัดค่าเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้โดยการฝึกอบรม

สมรรถนะ(สำนักงาน ก.พ. 2548: 6)คือคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเป็นกลุ่ม พฤติกรรมที่องค์การเป็นกลุ่มพฤติกรรมที่ องค์การต้องการจากข้าราชการ เพราะเชื่อว่าหาก ข้าราชการมีพฤติกรรมการทำงานในแบบที่องค์การกำหนดแล้ว จะส่งผลให้ข้าราชการผู้นั้นมีผลการ ปฏิบัติงานดี และส่งผลให้องค์กรบรรลุเป้าประสงค์ที่ต้องการไว้

วัฒนา พัฒนพงศ์ (2546: 33) สมรรถนะ คือ ระดับของความสามารถในการปรับใช้กระบวนการทัศน์ (Paradigm) ทัศนคติ พฤติกรรม ความรู้ และทักษะเพื่อการปฏิบัติงานให้เกิด คุณภาพ ประสิทธิภาพและ ประสิทธิผลสูงสุด ใน การปฏิบัติหน้าที่ของบุคคลในองค์กร

ณรงค์วิทย์ แสงทอง (2546 : 27)) สมรรถนะ คือ ความสามารถหรือสมรรถนะของ ผู้ดำรงตำแหน่งงานที่งานนั้น ๆ ต้องการ คำว่า Competency นี้ไม่ได้หมายถึงเฉพาะพฤติกรรม แต่จะมองถึงไปถึงความเชื่อทัศนคติ อุปนิสัยส่วนลึกของตนด้วย

ดังนั้น สมรรถนะ(Competency) คือ ความรู้ ทักษะ และพุตินิสัยที่จำเป็นต่อ การ ทำงานของบุคคลให้ประสบผลสำเร็จสูงกว่ามาตรฐานทั่วไป ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) คือสิ่งที่องค์กรต้องการให้ “รู้” เช่นความรู้ความเข้าใจ ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์กร

2. ทักษะ (Skill) คือสิ่งที่องค์กรต้องการให้ “ทำ” เช่น ทักษะด้าน ICT ทักษะ ด้านเทคโนโลยีการบริหารสมัยใหม่ เป็นสิ่งที่ต้องผ่านการเรียนรู้ และฝึกฝนเป็นประจำจนเกิดเป็น ความชำนาญในการใช้งาน

3. พุตินิสัยที่พึงประสงค์ (Attributes) คือสิ่งที่องค์กรต้องการให้ “เป็น” เช่น ความใฝ่รู้ ความซื่อสัตย์ ความรักในองค์กร และความมุ่งมั่นในความสำเร็จ

1.2 ประเภทของสมรรถนะ

ณรงค์วิทย์ แสงทอง (2546: 259) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะ Competencies ตามแหล่งที่มาออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. Personal Competencies

เป็นความสามารถที่มีเฉพาะตัวของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลเท่านั้น เช่น ความสามารถในด้านการคาดการณ์ของศิลปิน การแสดงกายกรรมของนักกีฬาบางคนนักประดิษฐ์ กิตติมศักดิ์ต่าง ๆ เหล่านี้ถือเป็นความสามารถเฉพาะตัวที่ยากต่อการเรียนรู้หรือลองเลียนแบบได้

2. Job Competencies

เป็นความสามารถเฉพาะบุคคลที่ต้องมีอยู่ในตัว เช่น ความสามารถในการเป็นผู้นำทีมงานของผู้บริหาร ต้องมีความรับผิดชอบ ความตั้งใจ ความตั้งใจในการทำงาน ความสามารถในการวิเคราะห์วิจัยในตัวเอง ความสามารถในการคิด วางแผน และพัฒนาได้

3. Organization Competencies

เป็นความสามารถที่เป็นลักษณะเฉพาะขององค์กรที่มีส่วนทำให้องค์กรนั้น ไปสู่ความสำเร็จและเป็นผู้นำในด้านนั้น ๆ ได้

1.3 โครงสร้างของรูปแบบสมรรถนะ

ผลสัมฤทธิ์ โพธิ์ศรีทอง (2547: 12-13) ได้กล่าวถึงโครงสร้างของรูปแบบสมรรถนะ (Competency Model) ประกอบด้วยกลุ่มสมรรถนะ ชื่อสมรรถนะ นิยามสมรรถนะ พฤติกรรมหลัก (Key Behavior) และระดับสมรรถนะ

ระดับสมรรถนะ ถือเป็นการกำหนดระดับพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงถึง ความสามารถหรือประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคคลตามตำแหน่ง บทบาทและความรับผิดชอบเพื่อใช้ เป็นมาตรฐานสำหรับการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่างๆ ขององค์กร ในการจำแนก ระดับสมรรถนะนี้ สามารถกำหนดได้หลายรูปแบบด้วยกัน เช่น

1. รูปแบบที่ 1 กำหนดระดับสมรรถนะเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 ระดับฝึกหัด (Basic) หมายถึง พฤติกรรมในระดับที่แสดงถึงการเรียนรู้ สิ่งต่าง ๆ ในระดับเริ่มต้น สามารถปฏิบัติงานได้ภายในขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ

1.2 ระดับสูง (Advance) หมายถึง พฤติกรรมในระดับที่มีความชำนาญ สามารถปฏิบัติงานที่มีความยากและซับซ้อนได้

1.3 ระดับเชี่ยวชาญ (Expert) หมายถึง พฤติกรรมในระดับที่มีความเชี่ยวชาญ สามารถปฏิบัติงานที่ยากและซับซ้อนมาก รวมทั้งสามารถคิดค้นหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานได้ ประเมินผลงานผู้อื่น ได้เทียบตรงและแม่นยำ

2. รูปแบบที่ 2 กำหนดระดับสมรรถนะเป็น 4 ระดับ ได้แก่

2.1 ระดับผู้เริ่มต้น (Beginner/Learning) หมายถึง พฤติกรรมในระดับที่แสดงถึงการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รวมถึงการนิทกษะในการปฏิบัติงาน ภายในขอบเขตของหน้าที่ ความรับผิดชอบ

2.2 ระดับการประยุกต์ใช้ (Apply/According) หมายถึง พฤติกรรมในระดับที่แสดงถึงการประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

2.3 ระดับผู้ชำนาญการ (Master/Performing) หมายถึง พฤติกรรมในระดับที่แสดงถึงความสามารถในการปฏิบัติงานตามขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบได้ด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถกระตุ้นหรือแนะนำผู้อื่นให้ปรับปรุงผลการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 ระดับการนำ (Leading) หมายถึง พฤติกรรมในระดับที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญในงานตามขอบเขตของหน้าที่ความรับผิดชอบ สามารถสร้างผลงานที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตและผลลัพธ์ขององค์กร รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความเชี่ยวชาญให้แก่ผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 สมรรถนะของข้าราชการในอนาคต

ในปัจจุบัน ระบบราชการต้องเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยทำหน้าที่เป็นแกนหลักในการนำนโยบายของรัฐไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล และสนับสนุนความต้องการของประชาชน การเปลี่ยนแปลงของสังคมและเศรษฐกิจมีผลทำให้ข้าราชการ ต้องปฏิบัติงานแบบมืออาชีพมากขึ้น สำนักงาน ก.พ. จึงได้ศึกษาหาคุณลักษณะ และทักษะเฉพาะที่สำคัญของ ข้าราชการไทย ซึ่งประกอบไปด้วยคุณลักษณะ และทักษะ 11 ประการ (สำนักงาน ก.พ. 2546: 1-2) ดังนี้

1. ทักษะในการใช้ความคิด

ทักษะในการใช้ความคิดในที่นี้หมายถึงการคิดอย่างมีวิสัยทัศน์ คิดภาพรวมลุ่มลึก และกว้างไกลรู้จักปรับความคิดให้ยืดหยุ่นเหมาะสมกับสถานการณ์ตามสมควร คิดทำงานเชิงรุก ไม่ตั้งรับอยู่กับที่ คิดทาง前瞻 ป้องกันไม่ให้ปัญหาเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

2. การทำงานให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

การบริหารราชการแนวใหม่ เน้นการทำงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน คือ มุ่งที่ผลผลิต หรือผลงานที่ตั้งเป้าไว้ พร้อมทั้งผลลัพธ์ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากผลผลิตงานทุกอย่างจะต้องมีกำหนดเวลาแล้ว เสร็จเพื่อให้ผู้ทำเกิดความรู้สึกรับผิดชอบที่จะต้องทำให้เสร็จตามกำหนดเวลา

3. การบริหารทรัพยากรอย่างคุ้มค่า

สิ่งใดที่ทำแล้วไม่คุ้มค่าให้เลิกทำ หรือต้องถ่ายโอนงานออกไป หรือต้องบริหารทรัพยากรอย่างประหยัด เช่น น้ำ ไฟฟ้า วัสดุสำนักงาน รู้จักบำรุงรักษา

4. ทักษะในการสื่อสาร

รู้จักนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้รู้จักสร้างเครือข่ายคือ ให้มีการรับรู้ไปพร้อม ๆ กัน เน้นการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ตลอดจนหมั่นฝึกให้มีทักษะในการพูดคิดค่อ ให้ได้ผล

5. ความน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ

ข้าราชการต้องทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่เรียก และรับสินบน พร้อมรับผิดชอบ และยอมรับการตรวจสอบได้

6. การมุ่งเน้นให้บริการ

เน้นการให้บริการแบบโปรดีใส ประชาชนทุกคนจะต้องได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้จะต้องมุ่งเน้นความเสมอภาค พร้อมทั้งทราบมากกว่า ข้าราชการมีหน้าที่ให้บริการประชาชน

7. จริยธรรม

ข้าราชการจะต้องมีศีลธรรม ประพฤติดนหมายเสมอตามกาลเทศะ วาจาสุภาพ และแต่งกายสุภาพเรียบร้อยไม่ประพฤติเสื่อมเสีย

8. ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน

ต้องทำงานอย่างมีอาชีพ กล่าวคือ มีความรู้ ความสามารถในวิชาชีพของตนอย่างชนิด รู้จริง รู้ลึกและรู้กว้าง ไม่รู้เพียงผิวนอกต้องมีความสามารถในการวางแผน

9. ความสามารถในการแก้ปัญหา

เมื่อมีปัญหาต้องยึดสู่ ไม่หนีปัญหา สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยปัญญาของตนเอง หัดมองให้เห็นว่าปัญหาคือโอกาสที่เราจะได้แสดงความสามารถ ไม่มองปัญหาเป็นอุปสรรค

10. การทำงานเป็นทีม

มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ร่วมคิดร่วมทำงานกับผู้อื่นในลักษณะทีมงาน ร่วมกันรับผิดชอบงาน ไม่เอาดีแต่ผู้เดียว ไม่ปกปิดความรับรู้ และเพื่อเพิ่มความรู้ให้เพื่อนร่วมงาน มีการให้ภัยเมื่อมีการพลาดพลั้งต่อกัน

11. ทักษะขั้นพื้นฐานทางด้านคอมพิวเตอร์

ในยุคของข้อมูลข่าวสาร และกระแสโลกวิถีใหม่ ข้าราชการต้องสามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานได้ หมั่นศึกษาหากาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ใช้อย่างระมัดระวังและหมั่นบำรุงรักษา

1.5 สมรรถนะหรือสมรรถภาพการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา

สมรรถภาพ (Competency) หมายถึง ทักษะ (Skill) นโยบาย (Concept) และเจตคติ (Attitude) ที่บุคคลต้องมีในการปฏิบัติงาน และสามารถที่จะนำเอารวม แล้วความรู้พื้นฐานไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่ตนเผชิญอยู่ได้ (Good, 1973 อ้างถึงใน ทรงง รองคำ) Stogdill (อ้างถึงใน ประชุม รอดประเสริฐ, 2528) กล่าวสมรรถภาพสามารถวิเคราะห์ได้จากสิ่งต่อไปนี้

1. ศติปัญญาดี เป็นคุณสมบัติของผู้ที่มีความสามารถสูง
2. ความกระฉับกระเฉงว่องไว
3. ความสามารถในการใช้การพูด การใช้ภาษา
4. ความคิดริเริ่มในการปฏิบัติงาน
5. ความสามารถในการพิจารณาตัดสินใจ

การพิจารณาถึงสมรรถภาพของผู้บริหารนั้น เนื่องจากผู้บริหารมีหน้าที่ในการดำเนินการศึกษาในโรงเรียน ให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ของการศึกษา จึงต้องพิจารณาถึง สมรรถภาพ ในหลายด้าน ดังมีผู้ให้ความเห็นไว้ เช่น Campbell (1957 อ้างถึงใน ทรงง รองคำ) กล่าวว่าความเข้าใจเกี่ยวกับความสามารถในการบริหาร ประกอบด้วย งานทฤษฎี (Theory) และการ รู้ว่า จะทำอย่างไร (Know – How) ความสามารถดังกล่าวจะแสดงออกมาในผลงานและพฤติกรรม การบริหารในส่วนของพฤติกรรมนี้ครอบคลุมถึงความเชื่อถือ ความรู้ ทักษะและเทคนิคต่าง ๆ ใน ทำงานเดียวกัน

การได้นำซึ่งสมรรถนะของวิชาชีพหนึ่งหรืองานหนึ่ง ๆ มีหลายวิธี แล้วแต่จะเลือก ให้ตามความเหมาะสม (กุลยา ตันติพลาชีวะ 2532 : 146) คือ

1. การกำหนดสมรรถนะโดยประเมินความต้องการ (Needs assessment) โดย การศึกษาจากกลุ่มผู้ใช้ นักการศึกษา และนโยบายต่างๆ ถึงความต้องการที่จะให้มีการจัดเตรียม ผู้สำเร็จการศึกษาให้สามารถทำงานอะไรต้องมีความรู้ ทักษะและทัศนคติอย่างไร ถ้าเป็นการบริหาร จัดการหมายถึง ความรู้ความสามารถทักษะเกี่ยวกับงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติ ในหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

2. การกำหนดสมรรถนะโดยวิเคราะห์งาน (Task analysis) โดยการจำแนกเนื้อหา และเป้าหมายของหลักสูตรให้อยู่ในรูปของงานที่ต้องปฏิบัติหรือต้องเรียนรู้ แล้วแจ้งย่อๆ ใน รายละเอียดของแต่ละงานให้เป็นระดับย่ออยมากที่สุด การวิเคราะห์งานจะช่วยในการกำหนดงานที่ ต้องการจะให้เกิดแก่ ผู้เรียน ได้ในรายละเอียด

3. การกำหนดสมรรถนะโดยวิเคราะห์สมรรถนะอย่างเป็นระบบ (Systemic competency analysis) หมายถึง เทคนิคการกำหนดสมรรถนะหรือเป้าหมายที่พัฒนาจากระบบ

การวิเคราะห์ตามปกติ ด้วยการจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยย่อยที่เป็นรูปแบบชัดเจน ซึ่งอาจจำแนกตามรายวิชาหรือทั้งหลักสูตรได้

4. การกำหนดสมรรถนะโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ให้ความเห็นหรือบอกเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็น

5. การกำหนดสมรรถนะโดยวิเคราะห์ตามหลักการทำงานทฤษฎีและตำรา ของแลนด์ (Hall and Jones 1976: 48 – 49 ข้างถึงใน กุลยา ตันติพลาชีวะ, 2532: 147 – 148) ได้จำแนกสาระบางของสมรรถนะ ดังนี้

1. สมรรถนะเชิงความรู้ (Cognitive competencies) หมายถึง ความรู้เฉพาะความเข้าใจและสั่งที่ต้องทราบนักถึง

2. สมรรถนะเชิงจิตใจ (Affective competencies) จะเกี่ยวข้องกับค่านิยม เอกคติ ความสนใจและสุนทรีย์ ที่ผู้เรียนจะแสดงออกในการปฏิบัติของตน

3. สมรรถนะเชิงปฏิบัติการ (Performance competencies) เป็นพฤติกรรม แสดงออกที่เน้นทักษะปฏิบัติที่แสดงให้เห็นว่ามีการลงมือกระทำจริงๆ

4. สมรรถนะเชิงผลผลิต (Consequence or product competencies) เป็นสมรรถนะ ที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของการกระทำ เพื่อเปลี่ยนอย่างโดยย่างหนึ่งหรือทำให้เกิดสิ่งใหม่ เช่น งานหรือกระทำงานในอาชีพได้ประสบผลสำเร็จ

5. สมรรถนะเชิงแสดงออก (Exploratory or expressive competencies) เป็นความ สามารถที่แสดงถึงการนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ เพื่อพัฒนาผลงานหรือให้หายาประสบการณ์ ที่แปลงออกไปได้อย่างเหมาะสม

1.6 การประเมินสมรรถนะทางการบริหาร

1.6.1 ความหมายสมรรถนะทางการบริหาร (สมเดช สีแสง 2549:3)

1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพ ถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2) การบริการที่ดี ความตั้งใจในการปรับปรุงระบบบริการให้มี ประสิทธิภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ

3) การพัฒนาตนเอง การศึกษา ค้นคว้า หาความรู้ ติดตามองค์ความรู้และ เทคนิโอลายใหม่ ๆ ในวงวิชาการและวิชาชีพ เพื่อพัฒนาตนเองและพัฒนางาน

4) การทำงานเป็นทีม การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรง ให้กำลังใจแก่เพื่อนร่วมงาน การปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น หรือ แสดงบทบาทผู้นำ ผู้ตาม ได้อย่าง เหมาะสม

5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ ความสามารถในการทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้แก่แยกประเด็นเป็นส่วนย่อย ตามหลักการหรือกฎหมายที่กำหนด สามารถรวมรวมสิ่งต่างๆ จัดทำอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนางาน รวมทั้ง สามารถวิเคราะห์องค์กรหรืองานในภาพรวมและดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

6) การสื่อสารและจูงใจ ความสามารถในการพูด เขียน สื่อสาร ได้ดีตอบ ในโอกาสและสถานการณ์ต่าง ๆ ตลอดจน สามารถซักจูง โน้มน้าวให้ผู้อื่น เห็นด้วย ยอมรับ คล้อยตาม เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร

7) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ความสามารถในการให้คำปรึกษา แนะนำ และช่วยแก้ปัญหาให้แก่เพื่อน ร่วมงานและเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร ปฏิบัติดน เป็นแบบอย่าง รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนและให้โอกาสผู้ร่วมงาน ได้พัฒนาในรูปแบบต่าง ๆ

8) การมีวิสัยทัศน์ ทิศทาง หรือ แนวทางการพัฒนาองค์กรที่เป็นรูปธรรม เป็นที่ยอมรับและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ การยอมรับแนวคิด/วิธีการใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนา

1.6.2 สมรรถนะหลักของหัวหนาระดับสูง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

(สมเด็จ ตีเสang 2549: 4-6)

1) การบริหารคน

(1) การปรับตัวและความยืดหยุ่น (Adaptability and Flexibility)

การปรับตัวหรือการเปลี่ยนแปลงวิธีการปฏิบัติงานให้เข้ากับทุกสถานการณ์ บุคคลหรือกลุ่มตามความต้องการของงานหรือขององค์การ สามารถทำความเข้าใจและรับฟังความคิดเห็นในมุมมองที่แตกต่างกัน

(2) ทักษะในการสื่อสาร (Communication)

ทักษะและศิลปะในการรับรู้และจับประเด็นจากการฟังและการอ่าน ตลอดจนทักษะในการถ่ายทอดความคิดและ โน้มน้าวผู้ฟังและผู้อ่าน โดยการพูด การเขียน และ การนำเสนอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ และ ได้รับการสนับสนุน หรือเห็นด้วยอย่างชัดเจน

(3) การประสานสัมพันธ์ (Collaborativeness)

การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นที่เอื้อต่อการทำงานในองค์การ โดยสร้างความเคารพความเข้าใจซึ่งกันและกัน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน

2) ความรอบรู้ในการบริหาร

(1) การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Managing Change)

การเริ่ม เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อ องค์การ เพื่อให้องค์การสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ การให้การสนับสนุนผู้อื่นในองค์การให้นำความคิด

ริเริ่มที่เป็นประโยชน์ต่อองค์การ การปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จ โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนด้านการกำหนดขอบเขตขั้นตอนและช่วงเวลาที่เหมาะสมในการเปลี่ยนแปลง

(2) การมีจิตมุ่งบริการ (Customer Service Orientation)

ความมุ่งมั่นในการให้บริการช่วยเหลือเสริมสร้างและรักษา

ความสัมพันธ์กับผู้รับบริการ โดยมุ่งหาความต้องการของผู้รับบริการ กำหนดเป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติงานที่สอดคล้องสนองความต้องการของผู้รับบริการในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

(3) การวางแผนกลยุทธ์ (Strategic Planning)

การสร้างแผนการปฏิบัติงานที่มีการระบุเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นการวางแผนในเชิงกลยุทธ์และในระดับปฏิบัติการ โดยพิจารณาเงื่อนไขของเวลา ทรัพยากร ความสำคัญเร่งด่วน และการคาดการณ์ถึงปัญหาและโอกาสที่อาจเป็นไปได้ด้วย

3) การบริหารแบบมุ่งผลลัพธ์

(1) รับผิดชอบตรวจสอบได้ (Accountability)

สำนักในบทบาท หน้าที่ มุ่งมั่น ตั้งใจ เพื่อปฏิบัติงานตามการตัดสินใจให้บรรลุเป้าหมาย และปฏิบัติตามข้อยืนยันที่ให้กับผู้อื่น ในขณะเดียวกันมีความพร้อมให้ตรวจสอบและพร้อมรับผิดชอบในผลการกระทำและการตัดสินใจ

(2) การทำงานให้บรรลุผลลัพธ์ (Achieving Result)

การบริหารการปฏิบัติงานให้ได้ผลสำเร็จทันการณ์ตามแผนและเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพื่อให้ผลผลิตและการบริหารที่ตอบสนองต่อความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง (Stakeholders) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(3) การบริหารทรัพยากร (Managing Resources)

ความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกองค์การ (บุคลากรข้อมูล เทคโนโลยี เวลาและทรัพยากรต้นทุนอื่น ๆ) มีการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์การ กลุ่มและบุคคลโดยสามารถสอดรับกับความจำเป็นของการดำเนินการตามนโยบาย

4) การบริหารอย่างมืออาชีพ

(1) การตัดสินใจ (Decision Making)

การเลือกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยพิจารณาจากข้อมูลโอกาส ปัญหา ประเมินทางเลือกและผลลัพธ์ เพื่อการตัดสินใจที่ดีที่สุดในสถานการณ์นั้น ๆ ในเวลา

ที่เหมาะสม ตลอดจนวิเคราะห์แยกแยะระบุประเด็นของปัญหา และตัดสินใจแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์

(2) การคิดเชิงกลยุทธ์ (Thinking)

การระบุ กำหนดขอบข่ายและวิเคราะห์ปัญหา สถานการณ์ โดยใช้หลักเหตุผล และประสบการณ์ประกอบกัน เพื่อให้ได้ข้อสรุป การตัดสินใจ แนวทางปฏิบัติ และแนวทางแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม อีกทั้งทำให้เห็นศักยภาพและแนวทางใหม่ ๆ

(3) ความเป็นผู้นำ (Leadership)

สร้างและประชาสัมพันธ์วิสัยทัคณ์ขององค์การ โน้มน้าวผู้อื่นให้ยอมรับและมุ่งสู่วิสัยทัคณ์ขององค์การ ให้การสนับสนุนผู้อื่นทั้งในด้านการให้คำแนะนำ และการให้อำนาจให้สามารถเจริญก้าวหน้าอย่างมีอาชีพ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทั้งในระดับบุคคล ทีมงาน และระดับองค์การ ในด้าน ทศนคติ การปฏิบัติงานและการตัดสินใจ

2. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติสภารถและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2546 มาตรา 43 ได้กำหนดให้ วิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา เป็นวิชาชีพควบคุณ นั่นย่อมแสดงให้เห็นถึง สถานภาพของการเป็นวิชาชีพที่สูง ซึ่งต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ต้องประพฤติตาม มาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยมีคุณสภาพั้งเป็นสภารถและบุคลากรทางการศึกษา ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ดังนั้นทั้ง ครูผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา จึงต้อง ปฏิบัติหน้าที่อย่าง “มืออาชีพ” ให้สมกับการเป็นวิชาชีพที่สูงของวิชาชีพทางการสอนของครู และ วิชาชีพบริหารการศึกษา

ความหมายและรายละเอียดของมาตรฐานดังกล่าว ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ คุรุสภาฯ ด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548 ดังนี้

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดสำหรับผู้ที่จะเข้ามา ประกอบวิชาชีพ จะต้องมีความรู้และมีประสบการณ์วิชาชีพเพียงพอที่จะประกอบวิชาชีพ จึงจะ สามารถ ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเพื่อใช้เป็นหลักฐานแสดงว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและมีประสบการณ์พร้อมที่จะประกอบวิชาชีพทางการศึกษาได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพให้ เกิดผลเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมกับมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความ ชำนาญในการประกอบวิชาชีพ ทั้งความชำนาญเฉพาะด้านและความชำนาญตามระดับคุณภาพของ

มาตรฐานการปฏิบัติงาน หรืออย่างน้อยจะต้องมีการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดค่าว่า มีความรู้ ความสามารถ และความชำนาญเพียงพอที่จะดำรงสถานภาพของการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพต่อไปได้ หรือไม่ นั่นก็คือการกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพจะต้องต่อใบอนุญาตทุก ๆ 5 ปี

3. มาตรฐานการปฏิบัติตาม หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการประพฤติตนของ ผู้ประกอบวิชาชีพ โดยมีรายบอร์ดของวิชาชีพ ตามแบบแผนพุทธิกรรมตามจารูญบอร์ดของ วิชาชีพที่คุรุสภากำหนดเป็นข้อบังคับ ไว้หากผู้ประกอบวิชาชีพผู้ใดประพฤติผิดจารูญบอร์ดของ วิชาชีพจนเกิดความเสียหายแก่นักศึกษาอื่น จันได้รับการร้องเรียนถึงคุรุสภาแล้ว ผู้นั้นอาจถูก คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ วินิจฉัยข้อหาดังขึ้นเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพได้ ในที่นี้ผู้วิจัยกล่าวถึง มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษาในกรอบมาตรฐานความรู้ และสมรรถนะ 10 ข้อ ดังต่อไปนี้

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการบริหารการศึกษาหรือเทียบเท่า หรือคุณวุฒิอื่น ที่ คุรุสภารับรอง โดยมีความรู้ดังต่อไปนี้

- 1) หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา
- 2)นโยบายและการวางแผนการศึกษา
- 3) การบริหารด้านวิชาการ
- 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่
- 5) การบริหารงานบุคคล
- 6) การบริหารกิจการนักเรียน
- 7) การประกันคุณภาพการศึกษา
- 8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน
- 10) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

2. ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารสถานศึกษาที่คณะกรรมการคุรุสภา

รับรอง

มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

1. มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือ
2. มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนและต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่ง หัวหน้า หมวด / หัวหน้าสาย / หัวหน้างาน / ตำแหน่งบริหารอื่น ๆ ในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.1 หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา

คุณลักษณะด้านความสามารถทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นสิ่งที่จะนำไปให้สถานศึกษาเจริญก้าวหน้า ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้ความรู้ ทักษะ กระบวนการและเทคนิคที่เหมาะสมในการบริหารงานให้บรรลุผล โดยในเบื้องต้นนี้ขออนุมัติพระราชบัญญัติของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เรื่อง “หลักการ” เมื่อ พ.ศ. 2457 ทรงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการบริหารราชการ ให้คำแนะนำและเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติราชการ 10 ประการ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2541: 1-48) ได้แก่

1. ความสามารถ
2. ความเพียร
3. ความมีไหวพริบ
4. ความรู้เท่าถึงการ
5. ความซื่อตรงต่อหน้าที่
6. ความซื่อตรงต่อกันทั่วไป
7. ความรู้จักนิสัยคน
8. ความรู้จักผ่อนผัน
9. ความมีหลักฐาน
10. ความจริงก้าดี

กระบวนการบริหารการศึกษา หมายถึง การบริหารเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเกี่ยวเนื่องกัน การบริหารต้องอาศัยกระบวนการบริหารเป็นหลัก ดังนี้ แนวคิด ข้อเสนอแนะหรือทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการบริหาร จึงมีความแตกต่างกัน

กูลิก (Gulick, 1968) ได้แบ่งกระบวนการบริหารเป็น 7 ขั้นตอนเรียกว่า POSDCORB

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การอำนวยการ (Directing)
4. การประสานงาน (Co – ordininating)
5. การควบคุมงาน (Controlling)
6. การรายงาน (Reporting)
7. งบประมาณ (Budgeting)

สุพล วงศินธ์ (2545: 29-30) เสนอคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา ดังนี้

1. มีวิสัยทัคณ์กว้างไกล
2. มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน
3. มีจิตสำนึกรักในความมุ่งมั่น
4. ใจกว้าง เปิดโอกาสให้ครูมีเสรีภาพในการคิด
5. ปฏิบัติการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้ให้เกิดผลตามเป้าหมายการศึกษา
6. มีศักยภาพในการจัดระบบบริหารของโรงเรียน โดยนำระบบคุณธรรมมาใช้
7. สร้างขวัญกำลังใจให้ครูมีกำลังใจที่จะเป็นครูดี ครูเก่ง และครูที่ปรึกษา

(Mentor)

นอกจากนี้แล้วระบบบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการจัดระบบงาน ดังนี้

1. กำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนในระยะ 3-5 ปี
 2. กำหนดแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน
 3. พัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับท้องถิ่น
 4. โรงเรียนมีการพัฒนาตนเอง ทั้งด้านการเรียนรู้ เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพ
 5. พัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศให้มีประสิทธิภาพ
 6. กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทบทวน ประเมินผลและรายงาน สมรรถนะด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษาของมาตรฐานวิชาชีพ
- ผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภานมีดังต่อไปนี้ (ครุสภा 2549:21-22)

สาระความรู้

- 1) หลักและทฤษฎีทางการบริหาร และการบริหารการศึกษา
- 2) ระบบและกระบวนการบริหารและการจัดการการศึกษาฯลฯ ใหม่
- 3) การสร้างวิสัยทัคณ์ในการบริหารและจัดการการศึกษา
- 4) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา
- 5) บริบทและแนวโน้มการจัดการการศึกษา

สมรรถนะ

- 1) สามารถนำความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา
- 2) สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ในการบริหารจัดการการศึกษา
- 3) สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษา
- 4) สามารถจัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และกำหนดการกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เหมาะสม

2.2 นโยบายและการวางแผนการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) ในการจัดการศึกษาให้ดีหลัก

1. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
2. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
3. การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทึ้งนี้ ได้กำหนดหลักของการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาไว้ ดังนี้
 - 3.1 มีเอกสารด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
 - 3.2 มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 3.3 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา
 - 3.4 มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 - 3.5 ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
 - 3.6 การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

นโยบายและการวางแผนการศึกษาในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามกรอบของครุสภานมีดังต่อไปนี้(ครุสภा 2549:22-23)

สาระความรู้

- 1) พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีที่มีผลต่อการจัด

การศึกษา

- 2) ระบบและทฤษฎีการวางแผน
- 3) การวิเคราะห์และการกำหนดนโยบายการศึกษา
- 4) การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนานโยบายการศึกษา
- 6) การประเมินนโยบายการศึกษา

สมรรถนะ

- 1) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษา
- 2) สามารถกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงานและประเมินคุณภาพการ

จัดการศึกษา

- 3) สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อ

การศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม

- 4) สามารถนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ
- 5) สามารถติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน

2.3 การบริหารด้านวิชาการ

ทัศนีย์ วงศ์ยืน (2546: 2) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ คือ การบริหารงานเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณสมบัติอันพึงประสงค์ตามความคาดหวังของหลักสูตร ชนชั้น สังคม สถานศึกษาและผู้เรียน

ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา โดยเฉพาะ เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดี และมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุด กับผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2546: 3-4) กำหนดขอบข่าย/การคิจ การบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 ด้าน คือ

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาระบบการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน

- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การแนะนำและการศึกษา
- 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่ชุมชน
- 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 12) การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ขอบข่ายงานวิชาการในสถานศึกษาของครุสภานมีสาระความรู้และสมรรถนะ ดังต่อไปนี้(ครุสภा 2549:23)

สาระความรู้

- 1) การบริหารจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 2) หลักการและรูปแบบการพัฒนาหลักสูตร
- 3) การพัฒนาหลักสูตรห้องถิน
- 4) หลักและแนวคิดเกี่ยวกับการนิเทศ
- 5) กลยุทธ์การนิเทศการศึกษา
- 6) การวางแผนและการประเมินผลการนิเทศการศึกษา
- 7) ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา
- 8) หลักการและเทคนิคการวัดและประเมินผลทางการศึกษา
- 9) สถิติและคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย

สมรรถนะ

- 1) สามารถบริหารจัดการการเรียนรู้
- 2) สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 3) สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา
- 4) สามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้

2.4 การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่

การบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหาร ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จาก

ทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยมีขอบข่ายในการบริหารดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 39)

- (1) การจัดทำและเสนอของบประมาณ
- (2) การจัดสรรงบประมาณ
- (3) การตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและการดำเนินงาน
- (4) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
- (5) การบริหารการเงิน
- (6) การบริหารบัญชี
- (7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ขอบข่ายการบริหารค้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ในสถานศึกษา ของครุศาสน์มีสาระความรู้และสมรรถนะดังต่อไปนี้(ครุศาสน์ 2549:24)

สาระความรู้

- 1) กฏหมายที่เกี่ยวข้องกับงานธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่
- 2) การจัดวางระบบควบคุมภายใน
- 3) เทคนิคการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา

สมรรถนะ

- 1) สามารถจัดระบบงานสารบรรณ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สามารถบริหารจัดการงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นระบบ
- 3) สามารถวางแผนการบริหารและจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษา

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- 4) สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

2.5 การบริหารงานบุคคล

กระทรวงศึกษาธิการ(2546:51) กำหนดความหมายของการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาว่า เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัว อิสระภายใต้กฏหมายเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนามีความรู้ความสามารถมีขวัญและกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา(2545:33-34) ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานบุคคล ไว้ดังนี้

- 1) การวางแผนอัตรากำลัง
- 2) การกำหนดตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 3) การเกลี่ยอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 4) การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
- 5) การเขียนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 6) การเปลี่ยนแปลงสถานภาพวิชาชีพ
- 7) เงินเดือนและค่าตอบแทน
- 8) การเลื่อนขั้นเงินเดือน
- 9) การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 10) การลาศึกษาต่อ
- 11) การประเมินผลการปฏิบัติงาน
- 12) การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
- 13) มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 14) การส่งเสริมวินัยสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 15) การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ศึกษา

- 16) การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- 17) การรายงานการดำเนินการวินัยและการลงโทษ
- 18) การอุทธรณ์
- 19) การร้องทุกข์
- 20) การออกจากราชการ
- 21) การขอรับใบอนุญาตและการขอต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
- 22) งานทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- 23) งานยกเว้นคุณสมบัติ
- 24) งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
- 25) งานเลขานุการ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา

วิจตร ศรีสะอ้านและอวยชัย หนา (2541:48) กล่าวถึง กระบวนการบริหารงานบุคคลที่นำไปใช้ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก 3 ขั้นตอน และในแต่ละขั้นตอนมีกิจกรรมย่อยของขั้นตอนนั้นๆดังต่อไปนี้

1. การกำหนดความต้องการค้านบุคลากร เป็นกิจกรรมหลักขั้นตอนของการบริหารบุคคลที่จะต้องทำแผนกำหนดความต้องการของบุคลากรของหน่วยงานเป็นระยะๆ ไว้เป็นการล่วงหน้าตามความต้องการของหน่วยงานในลักษณะครอบอัตรากำลัง(Staffing Pattern) ซึ่งแสดงทั้งปริมาณและคุณภาพของบุคลากรที่ต้องการตามลักษณะงานและตำแหน่งที่จำเป็นต้องกำหนดขึ้น รวมทั้งโครงสร้างของค่าตอบแทน เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง เป็นต้น

2. การตอบสนองความต้องการค้านบุคลากรเมื่อกำหนดความต้องการบุคลากร เป็นกรอบอัตรากำลังไว้แล้ว การบริหารงานบุคคลต้องทำหน้าที่เสาะแสวงหาบุคลากรตามที่ต้องการ โดยมีกระบวนการสรรหา เลือกสรร บรรจุแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมตามระบบคุณธรรมทั้งการเตรียมบุคลากรใหม่เข้าสู่หน่วยงาน เช่น การปฐมนิเทศ การมอบหมายงาน การจัดระบบบทเรียน สามารถปรับตัวได้เร็วและปฏิบัติงานได้ตามเป้าหมายตั้งแต่แรก

3. การรำรงรักษาและพัฒนาบุคลากรและบริการ การที่บุคลากรของหน่วยงานจะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องได้รับการบำรุงรักษาและพัฒนาอยู่เสมอ การพัฒนาบุคลากรเป็นกิจกรรมสำคัญที่อาจทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม โดยการศึกษาอบรม การคุยงาน การเข้าร่วมประชุมสัมมนา ทั้งที่หน่วยงานจัดขึ้นเอง และส่งเข้าร่วมโครงการที่หน่วยงานอื่นจัดขึ้นเอง การบริหารงานบุคคลในขั้นตอนนี้ยังจำเป็นต้องจัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ยุติธรรม เพื่อใช้ประโยชน์ในการพิจารณาความคิดความชอบ การเดือนตำแหน่ง การรักษาวินัย นอกเหนือจาก การพัฒนาบุคคลแล้ว การที่สามารถจัดหายานบุคลากรที่ดีไว้ หน่วยงานอาจจำเป็นต้องจัดให้มีสวัสดิการ และบริการค้านการลงเคราะห์ต่างๆ ให้เหมาะสมด้วยเช่น การลา การรักษาพยาบาลและบำเหน็จ บำนาญเป็นต้น

จากข้อมูลข่ายการบริหารบุคคลที่นักวิชาการหลายท่าน ได้สรุปและกำหนดไว้ ดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดการบริหารงานบุคคลของมาตรฐานวิชาชีพของครุศาสตร์ดังนี้ (ครุสภा 2549:24)

- 1) สามารถบรรหารบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน
- 2) สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ
- 3) สามารถพัฒนาครุและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) สามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครุและบุคลากรในสถานศึกษา
- 5) สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครุและบุคลากรในสถานศึกษา

2.6 การบริหารกิจการนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการอุตสาหกรรม (อ้างถึงใน สุโขทัยธรรมชาติราช 2540: 7) ได้ให้ความหมายการบริหารงานกิจการนักเรียนไว้ว่า หมายถึง การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนปกติภายในโรงเรียน โดยให้นักเรียนได้สมัครใจร่วม เพื่อได้รับการพัฒนา คุณธรรม จริยธรรม พลานามัย ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความเลื่อมใสในระบบประชาธิปไตย อันมีพระมหาภัตตริย์เป็นประมุขให้ดำรงส่งเสริมเอกลักษณ์และวัฒนธรรมไทย ความเป็นอิกราชและความมั่นคงของชาติ อันเป็น คุณสมบัติของบุคคลที่มีคุณภาพอันเป็นที่ประมงค์ของสังคม

สมรรถนะด้านการบริหารกิจการนักเรียนของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุศาสตร์เมืองต่อไปนี้(ครุศาสตร์ 2549:25)

สาระความรู้

- 1) คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- 2) ระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
- 3) การจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

สมรรถนะ

- 1) สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน
- 2) สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน
- 3) สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ
- 4) สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ

2.7 การประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 7) ระบุว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามการกิจกรรมของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชนและสังคมโดยรวม ว่า การดำเนินการของสถานศึกษา จะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ ป้องกัน ” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพ

กรมสามัญศึกษา (2542 : 8) ระบุว่า การประกันคุณภาพ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Mechanical Process) เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันต่อผู้เรียน

ผู้ปกครอง บุนชนและสังคม ว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพผู้เรียนที่จบการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของสังคม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 7-8) เห็นว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา มีแนวคิดเพื่อการส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานด้านสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถือเป็นบุคคลภายนอก แต่ก็ยังถือเป็นการประเมินภายใน เพราะเป็นหน่วยงานในส่วนราชการของสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะๆ ตามที่กำหนด โดยหน่วยงานด้านสังกัด เพื่อให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพอันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอก จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน

กรมสามัญศึกษา (2542 : 8 – 9)) ได้กำหนดองค์ประกอบหลักของการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน ประกอบด้วยขั้นตอนการพัฒนาที่สำคัญ 3 ส่วน คือ

1. การควบคุมคุณภาพการศึกษา (Quality Control) หมายถึงกระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงานเพื่อการเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วยการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน คือ

1.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา (Educational Standards) เป็นการดำเนินงานให้ได้มาตรฐานการศึกษา ทั้งด้านผลผลิต (Output) ปัจจัย (Input) และกระบวนการ (Process) ซึ่งจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษา

1.2 การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐาน เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนดไว้

2. การตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงคุณภาพการศึกษา (Internal Quality Audit and Intervention) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อมูล

สารสนเทศ (Information) ในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ

2.1 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาประเมินตนเอง (School Self Evaluation) เพื่อการปรับปรุงและพัฒนา แล้วจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษา เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.2 การตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อตรวจสอบและควบคุมคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษา ที่กำหนด แล้วรายงานผลการจัดการศึกษาเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

2.3 การกำหนดมาตรฐานการปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการศึกษา ของ สถานศึกษา ที่มีคุณภาพไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานของเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อใช้มาตรการต่างๆในการปรับปรุงและส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐาน คุณภาพการศึกษา

3. การประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (Quality Accreditation) หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือ แนวดำเนินงานในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็น การดำเนินงานของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง สำหรับสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจะได้รับรองมาตรฐานการศึกษาหรือคุณภาพการศึกษาจาก หน่วยงานที่ให้การรับรอง และให้สถานศึกษาได้รับรองคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษาตลอดระยะเวลาที่ให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา

สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษาของครุศาสตร์ มีดังต่อไปนี้(ครุสก 2549:25)

สาระความรู้

- 1) หลักการ และกระบวนการในการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2) องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 3) มาตรฐานการศึกษา
- 4) การประกันคุณภาพภายในและภายนอก
- 5) บทบาทของผู้บริหารในการประกันคุณภาพการศึกษา

สมรรถนะ

- 1) สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา

2) สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3) สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก

2.8 การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ชุม พล เที่ยวนันกฤต (2540 : 6) กล่าวว่าปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่งในทุกๆ 一方面 ความสำคัญและความนิยมของเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้ทุกวิชาชีพต้องหันมาปรับปรุงกลไกในวิชาชีพของตนให้ทันต่อสังคมสารสนเทศ ทันต่อกระแสโลก

ชุม พล ศฤทธิ์ (2540:7) ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของระบบสารสนเทศไว้ด้วยด้านดังนี้

1. เพื่อการศึกษา (Education)
2. เพื่อให้ความรู้ (Information)
3. เพื่อการศึกษาค้นคว้า (Research)
4. เพื่อความบรรลุใจ (Inspiration)
5. เพื่อความบันเทิง (Recreation)

ผ่องศรี วานิชย์สุกวางศ์ (2541:223) กล่าวว่า สารสนเทศการศึกษามีความสำคัญและจำเป็นสำหรับผู้บริหารในการศึกษาทุกระดับ เพื่อใช้ในการวางแผน การตัดสินใจและการควบคุม กำกับดูแลตามในการบริหารทรัพยากรการศึกษาที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งยังเป็นแนวทางนำไปสู่การใช้ทรัพยากรการศึกษาอย่างประยุกต์และเกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้งานการศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดได้

ประภาดี สืบสนธิ (2543:8-10) กล่าวว่า สารสนเทศกล่าวได้ว่าเป็นทรัพยากรของชาติ มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนจากทรัพยากรประเภทอื่น ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและประเทศ สารสนเทศจึงมีความสำคัญในหลายระดับ ต่อบุคคลต่อองค์กร และสังคม โดยสรุป ความสำคัญของสารสนเทศไว้วัดนี้

1. ความสำคัญต่อบุคคลและต่อองค์กร

สารสนเทศมีความเกี่ยวข้องกับทุกๆ เรื่องในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต สารสนเทศมีบทบาทต่อมนุษย์มากเกินกว่าที่มนุษย์ตระหนักถึงความสำคัญทางด้านการแพทย์ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี การศึกษา อุตสาหกรรมฯลฯ สารสนเทศที่ถูกต้อง ทันสมัย เชื่อถือได้เหมาะสมแก่ความสามารถของผู้ใช้ในการนำไปใช้งานจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อยู่ในสังคมปัจจุบัน ชุมชนบางกลุ่มรายสารสนเทศ ขณะที่บางกลุ่มขาดแคลน

สารสนเทศ เข้าถึงสารสนเทศด้วยยากลำบากหรือสารสนเทศที่มีไม่เหมาะสมกับความต้องการ ความรู้ และความสามารถของตน

2. ความสำคัญต่อสังคม

สารสนเทศมีความสำคัญต่อสังคม 2 ประการ คือ ในด้านการปกครอง และ การพัฒนาสังคมจะปกครองอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสังคมประชาธิปไตย ประชาชนในสังคม คุณภาพ ถ้าประชาชนทุกคน ไม่ว่ารายหรือชนสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ สารสนเทศ จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตและการตัดสินใจของประชาชนอันเป็นพื้นฐานของสังคม

คุณสมบัติของสารสนเทศ

คุณสมบัติของสารสนเทศมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

เอกสาร เจริญนิตย์ (2542:43) กล่าวว่า สารสนเทศสำหรับการนำไปใช้ในองค์กร ควรมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1. ความถูกต้อง หมายถึง อัตราส่วนของสารสนเทศที่ถูกต้องกับจำนวนของสารสนเทศที่ผลิตขึ้นมาทั้งหมดในช่วงเวลาหนึ่งๆ สารสนเทศมีความถูกต้องมากเท่าใด สารสนเทศจะมีคุณค่าสำหรับผู้บริหารมากเท่านั้น

2. ทันต่อการใช้งาน หมายถึง การได้รับสารสนเทศให้ทันต่อการใช้งานในแต่ละสถานการณ์

3. ความสมบูรณ์ หมายถึง สารสนเทศที่ได้รับควรมีความครบถ้วนเพียงพอต่อการใช้งาน

4. ความคงที่ดั้ง หมายถึง ความสะดวกในการใช้งานสารสนเทศ ได้ใจความสมบูรณ์ในตัวเอง สามารถแสดงถึงสาระสำคัญต่างๆ ได้ครบถ้วนที่ต้องการ บางครั้งอาจมีการสรุปข้อมูลเป็นแบบแผนผังหรือรูปภาพ ซึ่งจะชัดเจนกว่าการบรรยายด้วยอักษร

5. ตรงกับความต้องการหมายถึง เป็นสารสนเทศที่สื่อความหมายได้ตรงกับความต้องการ ได้ข่าวสารที่ครบถ้วนตามความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์

6. ความละเอียดแม่นยำ หมายถึง ความละเอียดแม่นยำของข้อมูล ความเชื่อถือได้ในการประมวลผลเพื่อให้ได้มาซึ่งสารสนเทศ

7. คุณสมบัติเชิงปรัมมาณ หมายถึง สารสนเทศนี้สามารถวัดได้ หรือแสดงออกในรูปของตัวเลขหรือบอกเป็นเปอร์เซ็นต์ของความเชื่อมั่นของข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้

8. ความยอมรับได้ หมายถึง ระดับของความยอมรับได้ในรูปแบบของรายงานในกลุ่มของผู้ใช้สารสนเทศ

9. การเข้าถึงได้ หมายถึง สามารถนำสารสนเทศไปใช้งานได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว

10. ความไม่ล้าอึด หมายถึง สารสนเทศจะต้องไม่ปกปิดข้อมูลความจริงหรือทำให้ผู้ใช้สารสนเทศเข้าใจผิดซึ่งจะส่งผลให้เกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาด

11. ความชัดเจน หมายถึง สารสนเทศจะต้องเข้าใจง่าย ชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไฟโโรจน์ คชา (2543:9) กล่าวว่า สารสนเทศที่ดีสำหรับใช้ประกอบการดำเนินการวางแผน และการบริหารความมีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการคือ

1. ทันต่อเวลา(Timely)
2. ตรงต่อความต้องการ(Relevant)
3. ถูกต้อง(Accurate)

ประเภทของระบบสารสนเทศ

การจำแนกประเภทของระบบสารสนเทศ หรือการจัดกลุ่มของสารสนเทศ มีผู้จำแนกประเภทสารสนเทศไว้ดังนี้

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ(2542:110) ได้จำแนกระบบสารสนเทศออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1.ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information System) เป็นระบบสารสนเทศที่เน้นด้านการผลิตเอกสารรายงานสำหรับผู้บริหารและผู้มีความสามารถในการค้นหาและจัดทำรายงานพิเศษบางอย่าง ได้แบบออนไลน์

2. ระบบสารสนเทศสำนักงาน (Office Information System) เป็นระบบสารสนเทศสำหรับเก็บบันทึกข้อมูลเอกสารภายในสำนักงานและอำนวยความสะดวกในการจัดส่งเอกสาร

3. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ (Decision Support System) เป็นระบบสารสนเทศสำหรับช่วยผู้บริหารในการทดสอบแนวทางเลือกการตัดสินใจนั้นๆ

4. ระบบสารสนเทศเพื่อผู้บริหาร (Executive Information System) เป็นระบบสารสนเทศที่ช่วยให้ผู้บริหารค้นหาข้อมูลและสารสนเทศ ที่สำคัญต่อการบริหารมาใช้งานได้เมื่อจำเป็น

กระทรวงศึกษาธิการ(2544:25) ได้จำแนกประเภทของระบบสารสนเทศ ออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการสถานศึกษา (School Educational Management Information System :School EMIS)

2. ระบบสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา(Educational Area EMIS)

สมรรถนะด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุศาสตร์มีดังต่อไปนี้ (ครุศาสตร์ 2549:26)

สาระความรู้

- 1) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา
- 2) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ
- 3) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้

สมรรถนะ

- 1) สามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
- 2) สามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ
- 3) สามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

2.9 การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสังคมอื่น หัวข้อการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา 58(2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสังคมอื่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจากทรัพย์สิน และทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น ดังนั้น โรงเรียนกับชุมชนควรให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โรงเรียนอาจขอความช่วยเหลือและความร่วมมือจากชุมชนได้ในเรื่องทรัพยากรต่างๆดังต่อไปนี้ (สูงทักษะธรรมาธิราช 2537:158-159)

1. ความช่วยเหลือด้านการเงิน ชุมชนบางชุมชนอาจมีกำลังเงินพอที่จะช่วยเหลือสนับสนุนในการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาได้
2. ความช่วยเหลือด้านวัสดุ หรือผลผลิตทางการเกษตรประชาชนในชุมชนอาจช่วยสนับสนุนวัสดุการเรียนการสอน หรือผลผลิตต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน เช่น ประชาชน

ในชุมชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมอาจให้ข้าว พืช ผัก ผลไม้ ไป ปลา มาทำอาหารให้นักเรียนได้รับประทานตามโครงการอาหารกลางวัน

3. ความร่วมมือในด้านแรงงาน ประชาชนบางคนบางชุมชนอาจไม่สามารถให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน วัสดุหรือผลผลิตทางการเกษตรได้ก็อาจให้ความช่วยเหลือทางด้านแรงงานแทน เช่น ช่วยซ้อมแซมอาคาร ช่วยทำอาหารกลางวันเด็กนักเรียน

4. ความช่วยเหลือในด้านความคิดปรับปรุงโรงเรียนจากประชาชนในชุมชน ประชาชนในชุมชนอาจให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงโรงเรียน หรือไปร่วมประชุมเมื่อโรงเรียนเชิญไปประชุมก็ได้

5. ความช่วยเหลือในด้านการเป็นวิทยากร ให้ความรู้แก่นักเรียน และครู ประชาชนในชุมชนที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้าน เช่น เกษตรกร วิศวกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้สูงอายุ โรงเรียนอาจเชิญมาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนและครูได้

สัมฤทธิ์ สุเพ็ญศิลป์ (2546: 39) เสนอแนะพฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรแสดงออกเกี่ยวกับการร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่น 7 ประการ คือ

- 1) ช่วยเหลือ แนะนำ ปรับปรุงแก้ไขปัญหาของชุมชน
- 2) ให้ความร่วมมือกับทุกหน่วยงานอย่างเหมาะสม
- 3) ร่วมกับชุมชนพัฒนาความรู้และคุณภาพชีวิต
- 4) ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 5) นำนักเรียน ครู อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมกับชุมชน
- 6) ยอมรับความคิด ข้อเสนอแนะของชุมชนในการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษา
- 7) ร่วมกับชุมชน หน่วยงานจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา

สมรรถนะด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชนของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภานมีดังต่อไปนี้ (ครุสภ 2549:26)

สาระความรู้

- 1) หลักการประชาสัมพันธ์
- 2) กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน

สมรรถนะ

- 1) สามารถบริหารจัดการข้อมูล ข่าวสาร ไปสู่ผู้เรียนครูและบุคลากรในสถานศึกษา
- 2) สามารถเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน

- 3) สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประสานสัมพันธ์
- 4) สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีกับชุมชนโดย มีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- 5) สามารถรวมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา

2.10 คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์(2530:4) มีความเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมสำหรับ

ผู้บริหารดังนี้

1. มีความเสียสละ
2. จริงจังกับงานและจริงใจกับผู้ร่วมงาน
3. มีความซื่อสัตย์สุจริต
4. ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก
5. จริงใจในการทำงานและช่วยเหลือผู้ร่วมงาน
6. มีความตั้งใจในการทำงาน
7. มีความยุติธรรม
8. มีพรหมวิหารสี
9. มีสัจธรรม
10. มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น

สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรมของมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
ของครุสภานีดังต่อไปนี้ (ครุสภा 2549:27)

สาระความรู้

- 1) คุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหาร
- 2) จรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
- 3) การพัฒนาริบบอนผู้บริหารให้ปฏิบัติตามในกรอบคุณธรรม
- 4) การบริหารจัดการ บ้านเมืองที่ดี (Good Governance)

สมรรถนะ

- 1) เป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามเป็นแบบอย่างที่ดี
 - 2) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา
 - 3) สร้างเสริม และพัฒนาให้ ผู้ร่วมงานมีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสม
- สรุปได้ว่าสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภานีด้านสมรรถนะ แบ่งออกได้

ดังนี้ 1) ด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา 2)นโยบายและการวางแผนการศึกษา 3) การบริหารด้านวิชาการ 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ 5) การบริหารงานบุคคล 6)การบริหารกิจการนักเรียน 7) การประกันคุณภาพการศึกษา 8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ 9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ ชุมชน 10) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

3. การบริหารงานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาตามที่ตั้งไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 กำหนดให้ปฏิรูปในด้านสถานศึกษา ปฏิรูปครุ ปฏิรูปหลักสูตรการเรียนการสอน ปฏิรูประบบบริหารการศึกษา และยึดให้ถือเป็นหลักในการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการดังนี้ (อุทัย บุญประเสริฐ 2545: 3-4)

1. การยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School-based decision making) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียน เป็นสำคัญ

2. การมีส่วนร่วมและการร่วมคิดร่วมทำ (Participation and collaboration) ถือว่า การศึกษาเป็นเรื่องของสาธารณะ ไม่ใช่เป็นเรื่องที่อยู่ในการรับผิดชอบของใครแต่ฝ่ายเดียว

3. การกระจายอำนาจ (Decentralization) ที่เป็นการคืนอำนาจการจัดการศึกษาให้กับผู้อุปถัมภ์ซึ่งเด็กซึ่งได้แก่โรงเรียน ผู้บริหารการศึกษา ครุและชุมชน เป็นความเชื่อที่ว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการศึกษาหรือผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็ก จะสามารถจัดการศึกษาให้กับเด็กได้ที่สุด ตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ได้ดีที่สุด อำนาจการตัดสินใจจึงควรอยู่ในระดับปฏิบัติคือสถานศึกษา

4. การกิจที่ตรวจสอบได้ (Accountability) ต้องมีการกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการกิจของผู้บริหาร ครุอาจารย์ บุคลากรทางการศึกษาและชุมชนอย่างชัดเจนและการกิจเหล่านี้ จะต้องสามารถตรวจสอบความสำเร็จได้ เพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

แนวคิดดังกล่าวเนี้ย เมื่อได้พิจารณาประกอบกับสาระตามมาตรา 39 และ 40 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุให้กระทรวงการศึกษา ศึกษาและวัฒนธรรม กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล

และการบริหารทั่วไป ไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงนี้ จะสอดคล้องกับหลักการและแนวคิดการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management หรือ SBM) หรือให้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของการบริหารการจัดการศึกษา สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545: 13-58)

จากเอกสารแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ได้กล่าวถึงการกำหนดขอบข่ายความรับผิดชอบตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เสนอแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในแต่ละด้าน ซึ่งมีข้อสรุปที่สำคัญเกี่ยวกับการกิจของสถานศึกษาในการศึกษาและประมวลผลครั้งนี้พบว่าข้อกำหนดตามแนวที่ระบุในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 คือสิ่งที่ต้องถือเป็นหลักปฏิบัติเป็นแนวทางลักษณะสำหรับกำหนด การดำเนินงานของสถานศึกษาในต่างจากนี้การกิจที่จะต้องปฏิบัติและเห็นได้อย่างชัดเจนคือเรื่องที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบมากขึ้นและมีบทบาทมากขึ้น คือ จะต้องทำการกิจในการบริหารงาน วิชาการ การเงิน การงบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ตามที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจให้

3.1 โครงสร้างการบริหารงานและการจัดการศึกษา

3.2 ขอบข่ายและการกิจของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.2.1 การบริหารงานวิชาการ

งานวิชาการเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผู้ให้ กระจายอำนาจในการบริหารขั้นการไปให้สถานศึกษามากที่สุด โดยมีขอบข่ายในการบริหารดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546:33)

- 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) การพัฒนาระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
- 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) การนิเทศการศึกษา
- 8) การแนะแนวการศึกษา
- 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
- 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
- 12) การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่นักศึกษา ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

3.2.2 การบริหารงานบประมาณ

การบริหารงานงบประมาณ ผู้负責ความเป็นอิสระในการบริหาร ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดทำผลประโยชน์ จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยมีขอบข่ายในการบริหารดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 39)

- 1) การจัดทำและเสนอของงบประมาณ
- 2) การจัดสรรงบประมาณ
- 3) การตรวจสอบ ประเมินผลและรายงานผลการใช้เงินและการดำเนินงาน

- 4) การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
- 5) การบริหารการเงิน
- 6) การบริหารบัญชี
- 7) การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

3.2.3 การบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นการกิจที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองการกิจ เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความ คล่องตัว อิสระภายใต้กฎหมาย ระเบียบเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีข้อบ่งชี้ในการบริหาร ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 55)

- 1) การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง
- 2) การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง
- 3) การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- 4) วินัยและการรักษาวินัย
- 5) การลาออกจากราชการ

3.2.4 การบริหารทั่วไป

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาท หลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในกระบวนการให้ การศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้vantกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริม ในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วม ของบุคคลชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดย มีข้อบ่งชี้ในการบริหารดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546: 72)

- 1) การดำเนินงานธุรการ
- 2) งานเลขานุการและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
- 4) การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
- 5) การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
- 6) งานเทคโนโลยีสารสนเทศ

7) การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหาร
ทั่วไป

- 8) การดูแลอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม
- 9) การจัดทำสำเนาในผู้เรียน
- 10) การรับนักเรียน
- 11) การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบ

และตามอัธยาศัย

- 12) การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 13) การส่งเสริมงานกิจกรรมนักเรียน
- 14) การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 15) การส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล
ชุมชน องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 17) การจัดระบบควบคุมภายในหน่วยงาน
- 18) งานบริการสาธารณสุข
- 19) งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

จากที่กล่าวมาข้างต้น การบริหารสถานศึกษาตามนัยของพระราชบัญญัติ
การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขปรับปรุง (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ผู้งดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารการ
จัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคลและงานบริหารทั่วไปยังสถานศึกษา
โดยเน้นการกระจายอำนาจ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม สถานศึกษามีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหาร
จัดการเพื่อยกระดับการศึกษาให้เป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีคุณภาพ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศไทย

ประกอบ ชนจันทร์ (2540:140-143) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถภาพทางการบริหาร
กับบทบาทการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่
ชายฝั่งทะเลตะวันออก พบว่า สมรรถภาพทางการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา ทั้ง 4
ด้าน คือ ด้านการปกครอง ด้านงานวิชาการ ด้านงานธุรการและงานบริหารทั่วไป และด้านงานความ
สัมพันธ์ชุมชน อยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนผู้บริหาร โรงเรียนขนาดกลาง

และ ขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง และสมรรถภาพทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับบทบาทการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับสูง โดยสัมประสิทธิ์สหพันธ์ มีค่าอยู่ระหว่าง .7157 - .8120

พรชัย ดาวรรณา(2548:93) ได้ทำวิจัยเรื่องความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา ผลการวิจัยปรากฏดังนี้ 1. ความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในฝันทั้งทางแก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก 2. ความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนทั้ง โดยรวมและทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนในฝันระหว่างความคิดเห็นของครุภู่สอนกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน($p < .05$) โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อระดับความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนสูงกว่าครุ 3. ความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนระหว่างความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องในแต่ละโรงเรียนแตกต่างกัน ($p < .05$) โดยผู้บริหารโรงเรียนไม่เก้าวิทยา มีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนแตกต่างกัน($p < .05$) โดยผู้บริหารโรงเรียนไม่เก้าวิทยา มีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียน สูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนอื่นๆและผู้บริหารโรงเรียนบางแห่งเป็นวิทยา มีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนต่ำกว่าผู้บริหารโรงเรียนอื่นๆ

สุชาติ คงเจริญ (2547:43-44) ได้ทำวิจัยเรื่องความสามารถในการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยสรุปได้วังนี้ความสามารถในการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา ด้านการใช้แผนอย่างมีคุณภาพ ด้านการกระตุ้นบุคลากรในโรงเรียนและด้านการประสานความร่วมมืออยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางและความสามารถในการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราระหว่างความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษากับครุวิชาการไม่แตกต่างกัน

พัชณ พีไยนศรี (2547:72) ได้ทำวิจัยเรื่องสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล เขตพื้นที่การศึกษาสิงหนคร พบว่า (1) สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะการบริหารจัดการมาก โดยมีสมรรถนะการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับมากทุกด้าน (2) สมรรถนะการ

บริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างพบว่าไม่แตกต่างกัน และ (3) แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะการบริหารจัดการสถานศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาให้ผู้บริหารมีการบริหารงานอย่างมีคุณธรรมหรือมีธรรมาภินิษัท การเสริมสร้างทักษะในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาผู้บริหารให้สามารถเป็นผู้นำทางวิชาการ

จักรพรรดิ จิตมณี (2547:63-67) ได้ทำวิจัยเรื่อง สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พบว่า (1) สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหารจัดการภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะที่พึงประสงค์มากที่สุด โดยมีสมรรถนะด้านวิชาการและด้านบริหารงานบุคคลระดับมากที่สุด ส่วนสมรรถนะด้านงบประมาณและด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมาก (2) สมรรถนะที่พึงประสงค์ในการบริหารจัดการของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและการดำรงตำแหน่งเดิมพบว่าไม่แตกต่างกัน ยกเว้นสมรรถนะด้านวิชาการผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีอัตราร้อยละ 40 และปริมาณความต้องการที่ต้องมีอยู่ในระดับ .05 และ (3) แนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะที่พึงประสงค์ ได้แก่ การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดงานธุรการและการบริหารทั่วไป การจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการ และการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างองค์กรภาครัฐและเอกชน

เรืองเดช เพ็งจันทร์ (2546:91-94) ได้ทำวิจัยเรื่องการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ พบว่า (1) การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้านคือ ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงานด้านการดำเนินงาน และด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเองมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการดำเนินงานด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงานและด้านการดำเนินงาน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครุภู่สotonเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา พนว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน (3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาและครุภู่สoton จำแนกตามขนาดสถานศึกษา คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวมทุกค้านพบว่า การดำเนินงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเตรียมการก่อนการดำเนินงาน สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานแตกต่างกัน

สถานศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก ส่วนด้านการดำเนินงาน และด้านการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง ไม่แตกต่างกัน

กิริวัฒน์ คำยดา (2547:65) ได้ทำวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า (1) พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน อยู่ในระดับมากทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการสร้างบุคลิกภาพ ด้านการมอบหมายงานบุคคล ด้านการพัฒนาบุคคลและด้านการชั่งรักษาบุคคล (2) ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และ(3) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยภาพรวม แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีสองด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือด้านการพัฒนาบุคคล ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก กับขนาดกลาง และด้านการชั่งรักษาบุคคล ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็กกับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ส่วนด้านอื่นๆไม่แตกต่างกัน

เกียรติบัณฑิต นามโภตร (2545:56-57) ได้ทำวิจัยเรื่องคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า(1) ครูวิชาการและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก (2) ครูวิชาการและครูผู้สอนที่มีประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี และ 5 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันกับครูวิชาการและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและโรงเรียนประถมศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เกรียง งามดี (2547:97) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ พบร่วมกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05(3) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบร่วมกับโรงเรียนขนาดใหญ่มีการปฏิบัติงานแตกต่างกันกับโรงเรียน ขนาดกลาง และขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (4) ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ พบร่วมกับผู้บริหารและครูผู้สอนขนาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตร ขาดการนิเทศ ประเมินผล การใช้หลักสูตร ครูบางส่วนไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

การสอน ครูรับผิดชอบงานมาก ขาดการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียน มีการผลิตสื่อน้อย และไม่ให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อเสนอแนะสำหรับการแก้ปัญหาคือ ควรมีการอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับโรงเรียน มีการนิเทศประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมให้ครูอุบรมการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมการผลิตสื่ออุปกรณ์ให้มากขึ้น ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมการอบรมการวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น

ทศพร ไชยชนะ (2546:63-65) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประ同胞ศึกษาจังหวัดขอนแก่นผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนสังกัด สำนักงานการ同胞ศึกษาจังหวัดขอนแก่นตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พ布ว่าอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน และด้านการให้บริการแก่ชุมชน (2) ปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการ同胞ศึกษาจังหวัดขอนแก่นตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พ布ว่าอยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่นในท้องถิ่น (3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อสภาพการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ同胞ศึกษาจังหวัดขอนแก่นจำแนกตามประเภทของคณะกรรมการ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (4) เปรียบเทียบความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ同胞ศึกษาจังหวัดขอนแก่นจำแนกตามประเภทของคณะกรรมการ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรายุทธ์ พิพรักษ์ (2546:165-167) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า (1) สภาพการบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา

ขอนแก่น ในภาพรวมมีสภาพการปฎิบัติในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 3 อันดับแรก พนว่า มีสภาพการปฎิบัติด้านการวางแผนงานธุรการมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการบริหารงาน การเงินและบัญชี และด้านการบริหารงานทะเบียนและสถิติ ข้าราชการครูและลูกจ้าง ส่วนด้านที่มีสภาพการปฎิบัติน้อยที่สุด คือ การประเมินผลงานธุรการ (2) ปัญหาบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ขอนแก่น ในภาพรวมมีปัญหาในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน 3 อันดับแรก พนว่า มีปัญหาด้านการบริหารงานพัสดุมากที่สุด รอง มาคือด้าน การประเมินผลงานธุรการและด้านการบริหารงานสารบรรณ ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อย ที่สุดคือ ด้านการบริหารงานทะเบียนและสถิติ ข้าราชการครูและลูกจ้าง (3) เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน (3.1) ตำแหน่งของข้าราชการครูที่ปฏิบัติงาน พนว่า ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ไม่แตกต่างกัน (3.2) ขนาดโรงเรียน พนว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พนว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับ เล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน มัธยมศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพนว่า ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาระดับเด็กและโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็น เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เยาวรศ นามวงศ์ (2547:103-104) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานโรงเรียน ในฐานะเป็นนิติบุคคลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงานโรงเรียน ในฐานะเป็นนิติบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พนว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ส่วน ความคิดเห็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการบริหารด้านวิชาการ (2) การเปรียบเทียบความคิดเห็น ของข้าราชการครูที่มีต่อการบริหารงานโรงเรียน ในฐานะเป็นนิติบุคคล จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ พนว่า การบริหารด้านวิชาการ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารงบประมาณ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการบริหารทั่วไปโดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (3) การเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียน ในฐานะเป็นนิติบุคคลของข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบร่วมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประกิต สิริสุวรรณ (2545:59-60) ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า (1) มีการใช้สารสนเทศอยู่ในระดับมาก โดยจะมีการใช้ด้านกระบวนการมากที่สุด รองลงมาคือด้านปัจจัยและด้านผลผลิตตามลำดับ (2) สภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐมในภาพทั้งผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารจะมีการใช้สารสนเทศในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก โดยผู้บริหารจะมีการใช้มากกว่าผู้ช่วยผู้บริหารและมีการใช้มากเรียงตามลำดับตั้งแต่ด้านกระบวนการ ด้านปัจจัย และด้านผลผลิตด้วยเช่นกัน (3) สภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม ทั้ง 3 คือ ด้านกระบวนการด้านปัจจัย และด้านผลผลิตพบว่าโดยภาพรวมมีการใช้สารสนเทศในการบริหารงานอยู่ในระดับมาก

4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ไฮนส์ (Haynes, 1991) ทำการสำรวจความคิดเห็นของนักวิชาการและผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาในรัฐนิวเอนซ์เตา สหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มผู้บริหาร เครื่องมือรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ชึ่งขอให้ทั้งสองกลุ่มคือ กลุ่มนักวิชาการ และผู้บริหาร เครื่องมือ รวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ชึ่งขอให้ทั้งสองกลุ่มเลือกสมรรถนะ 6 ประการ จากสองด้าน คือ ด้านการบริหารและด้านวิทยบริช และให้เรียงลำดับความสำคัญของสมรรถนะต่าง ๆ จากที่มีความสำคัญอันดับหนึ่งจนถึงอันดับหก ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การบริหารสถาบันอุดมศึกษาน่าจะถือเป็นศาสตร์ประยุกต์มากกว่าศาสตร์บริสุทธิ์ ผู้บริหารมีความสนใจมากกว่านักวิชาการเกี่ยวกับทักษะด้านคุณภาพ ซึ่งชี้ให้เห็นว่าในการตัดสินใจนั้นการใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพมากกว่าข้อมูลเชิงปริมาณ นักวิชาการให้ความสำคัญกับการสื่อสาร การตัดสินใจ และการเป็นผู้นำ ว่าเป็นสมรรถนะที่สำคัญสูงสุด 3 ประการ แต่ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการสื่อสารมากที่สุด

พาวเวอร์ (Power, 1993) ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน นักยนศึกษาในรัฐเท็กซัสเกี่ยวกับสมรรถนะที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จของพวกร� กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหาร โรงเรียนนักยนศึกษาจำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัย

สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า สมรรถนะอย่างน้อย 1 สมรรถนะจากแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะทั้ง 10 อย่างที่ระบุในรูปแบบของสมรรถนะมีความสำคัญต่อความสำเร็จของพวกเขาในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยที่แล้วมาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลการวิจัยเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่าสมรรถนะโดยทั่วไปมีความสำคัญกว่าสมรรถนะพิเศษเฉพาะทางสำหรับความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษา

สกอต (Scott, 2005) ศึกษาสมรรถนะการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร โดยทำการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 35 คน และครู 117 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความเชื่อว่าสมรรถนะความเป็นผู้นำทุกด้านมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยี แต่ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไปเกี่ยวกับสมรรถนะที่จำเป็นของการเป็นผู้นำ กลุ่มอาจารย์ใหญ่ และกลุ่มครูมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะการเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหาร แต่ครูประถมศึกษาและครูมัธยมศึกษามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เพียนาวาร์ด (Perrenoud, 2007) ทำการสำรวจเพื่อรับสมรรถนะด้านเทคโนโลยีของผู้อำนวยการเขตการศึกษานบนทนาดเล็กในรัฐไอเดา荷 ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้อำนวยการเขตการศึกษานบนทนาดเล็ก 43 คนในรัฐไอเดา荷 เครื่องมือการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยผู้วิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีทั้งสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอ้างอิง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้อำนวยการเขตมีความเห็นสอดคล้องกันว่า สมรรถนะของเทคโนโลยีของผู้อำนวยการเขตมีอิทธิพลต่อการนำเทคโนโลยีไปใช้ในโรงเรียน นอกจากนี้ผู้อำนวยการเขตเกือบทั้งหมดเห็นว่ากับรูปแบบความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในโรงเรียนที่นำเสนอในแบบสอบถาม ผลการทดสอบด้วยค่าไค-สแควร์ ปรากฏว่า ไม่พบความแตกต่างในความคิดเห็นของผู้อำนวยการเขตการศึกษานบนทนาดเล็ก เชื่อว่าการใช้เทคโนโลยีของตนเองน่าจะมีอิทธิพลต่อผู้บริหารและครูในโรงเรียน ทั้งนี้ เพราะผู้อำนวยการเขตของเขตการศึกษานบนทนาดเล็กเหล่านี้มีความใกล้ชิดกับผู้บริหารและครูในเขตของตน มากกว่า ผู้อำนวยการของเขตการศึกษานานาชาติ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 124 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 124 คน และครูผู้สอน 1,417 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,541 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608-609 อ้างในการวิจัยทางการແນະແນວ หน่วยที่ 1-7 : 20) ที่นัยสำคัญทางสถิต .05 และคาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คนจำแนก เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คนและครูผู้สอนจำนวน 302 คนและทำการสุ่มอย่างง่าย ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกู้มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

ขนาดของ สถานศึกษา	ประชากร				รวม	กู้มตัวอย่าง		รวม
	จำนวนสถานศึกษา	ครู	ผู้บริหาร	รวม		ครู	ผู้บริหาร	
เล็ก	20	84	20	104	18	15	33	
กลาง	65	495	65	560	105	48	153	
ใหญ่	39	838	39	877	179	29	208	
รวม	124	1,417	124	1,541	302	92	394	

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา ซึ่งใช้แบบตรวจสอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 โดยใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

5 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับมาก

3 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับน้อย

1 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับน้อยที่สุด

โดยใช้สำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบมาตราฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุศาสตร์ 10 ด้าน ซึ่งจำนวนข้อแต่ละด้านเป็นไปตามกรอบมาตราฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุศาสตร์ ดังต่อไปนี้

1) หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา จำนวน 4 ข้อ

2) นโยบายและการวางแผนการศึกษา จำนวน 5 ข้อ

- 3) การบริหารด้านวิชาการ จำนวน 6 ข้อ
- 4) การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ จำนวน 4 ข้อ
- 5) การบริหารงานบุคคล จำนวน 5 ข้อ
- 6) การบริหารกิจกรรมนักเรียน จำนวน 4 ข้อ
- 7) การประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 3 ข้อ
- 8) การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 3 ข้อ
- 9) การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน จำนวน 5 ข้อ
- 10) คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ

2.2 ขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัยและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยคำนึงถึงความต้องการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาเอกสาร งานวิจัย แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุศาสตร์ 10 ด้าน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ

2.2.2 สรุปกรอบแนวคิดของเขตการวิจัยและวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.3 สร้างแบบสอบถามโดยการนำประเด็นที่ได้จากการศึกษาไปจัดหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิด

2.2.4 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรง (Content Validity) โดยใช้แบบประเมิน IOC (Index of Congruence) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.6 – 1.0

2.2.5 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามแนวทางที่ได้รับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาทราบ

2.2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำนวน 30 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลfa (Alpha Coefficient) ของ cronbach ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .98

3. การเก็บรวมรวมข้อมูล

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวมรวมข้อมูล มีดังนี้

3.1 ผู้วิจัยมีหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 เพื่อขอจำนวนและรายชื่อโรงเรียน และขอความร่วมมือทดลองเครื่องมือพร้อมกับเก็บข้อมูลในการวิจัย

3.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2 ถึงผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3.3 ผู้วิจัยดำเนินการนำส่งแบบสอบถามที่จัดทำไว้โดยเก็บข้อมูล 2 วิธี ดังนี้

3.3.1 รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกับอำเภอ

3.3.2 รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในกรณีโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล

3.4 ผู้วิจัยพิจารณาความสมบูรณ์ของแบบสอบถามได้ คิดเป็น 100 %

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวมรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

4.1 ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

4.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในการวิเคราะห์นี้ได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวคิดของบุญชุม ศรีสะอด (2543:166) ดังนี้รายละเอียดดังต่อไปนี้

ช่วงค่าเฉลี่ยการแปลความหมาย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แปลว่า มีระดับสมรรถนะน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แปลว่า มีระดับสมรรถนะน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แปลว่า มีระดับสมรรถนะปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แปลว่า มีระดับสมรรถนะมาก

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แปลว่า มีระดับสมรรถนะมากที่สุด

4.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะ
ของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน
โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One Way ANOVA)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน
ผลการวิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษา
เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามปีแรกดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 394 คน ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา

สถานภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม	ผู้บริหาร (n = 92)		ครูผู้สอน (n = 302)		รวม (n = 394)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	69	75.00	95	31.50	164	41.60
หญิง	23	25.00	207	68.50	230	58.40
รวม	92	100.00	302	100.00	394	100.00
ภูมิการศึกษา						
อนุปริญญา	0	0	2	.70	2	.50
ปริญญาตรี	29	31.50	261	86.40	290	73.60
ปริญญาโท	63	68.50	39	12.90	102	25.90
ปริญญาเอก						
รวม	92	100.00	302	100.00	394	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน						
น้อยกว่า 10 ปี	13	14.10	105	34.80	118	29.90
11 – 20 ปี	31	33.80	51	16.90	82	20.90
21 – 30 ปี	28	30.40	103	34.10	131	33.20
31 ปีขึ้นไป	20	21.70	43	14.20	63	16.00
รวม	92	100.00	302	100.00	394	100.00
ขนาดของโรงเรียน						
ขนาดเล็ก	15	16.30	18	6.00	33	8.40
ขนาดกลาง	48	52.20	105	34.80	153	38.80
ขนาดใหญ่	29	31.50	179	59.20	208	52.80
รวม	92	100.00	302	100.00	394	100.00

จากตารางที่ 4.1 ในภาพรวมพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.40 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 73.60 มีประสบการณ์ในการทำงาน 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.20 และขนาดของโรงเรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 52.80

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 68.50 มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 11-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.70

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอนส่วนใหญ่ พบว่า เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.50 มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 86.40 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.80

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน ขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.20 ส่วนครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 59.30

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ตามเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2 ถึงตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตามเขต 2

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล	
	n = 92		n = 302		n = 394			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. หลักและกระบวนการบริหาร								
การศึกษา	4.18	0.52	3.70	0.79	3.81	0.76	มาก	
2. นโยบายและการวางแผน								
การศึกษา	4.10	0.52	3.68	0.81	3.78	0.77	มาก	
3. การบริหารด้านวิชาการ	3.92	0.61	3.57	0.82	3.66	0.79	มาก	
4. การบริหารด้านธุรการ การเงิน								
พัสดุและอาคารสถานที่	4.10	0.50	3.70	0.80	3.79	0.76	มาก	
5. การบริหารงานบุคคล	4.06	0.53	3.69	0.84	3.77	0.79	มาก	
6. การบริหารกิจการนักเรียน	4.08	0.50	3.75	0.77	3.83	0.77	มาก	
7. การประกันคุณภาพการศึกษา	4.12	0.58	3.66	0.78	3.77	0.79	มาก	
8. การบริหารจัดการเทคโนโลยี								
สารสนเทศ	4.03	0.64	3.63	0.83	3.73	0.82	มาก	
9. การบริหารการประชาสัมพันธ์								
และความสัมพันธ์ชุมชน	4.03	0.59	3.67	0.78	3.76	0.78	มาก	
10. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ								
ผู้บริหารสถานศึกษา	4.39	0.58	3.90	0.90	4.01	0.86	มาก	
รวม	4.10	0.46	3.70	0.76	3.79	0.72	มาก	

จากตารางที่ 4.2 พบร่วมด้วยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=0.72) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากโดยด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.01$, S.D.=0.86) และด้านการบริหารวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=0.79)

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา

หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล	
	n = 92		n= 302		n = 394			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สามารถนำความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา	4.11	0.56	3.69	0.84	3.78	0.80	มาก	
2. สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ในการบริหารขัดการการศึกษา	4.08	0.63	3.64	0.85	3.74	0.83	มาก	
3. สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษา	4.25	0.62	3.76	0.88	3.88	0.85	มาก	
4. สามารถจัดองค์กร โครงสร้าง การบริหาร และกำหนดภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เหมาะสม	4.30	0.62	3.69	0.88	3.83	0.87	มาก	
รวม	4.18	0.52	3.69	0.79	3.81	0.76	มาก	

จากตารางที่ 4.3 พบร่วมด้วยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ทางด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.76) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายหัวข้อจะพบว่า การกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษาจะมีค่าเฉลี่ย

สูงสุด ($\bar{X} = 3.88$, S.D.=0.85) และสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ในการบริหารจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.74$, S.D.=0.83) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา

ด้านนโยบายและการวางแผน การศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล	
	n = 92		n = 394		n = 302			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษา	4.03	0.64	3.66	0.87	3.75	0.84	มาก	
2. สามารถกำหนดนโยบายวางแผนการดำเนินงานและประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา	4.10	0.56	3.70	0.85	3.79	0.81	มาก	
3. สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคม และสิ่งแวดล้อม	4.15	0.65	3.68	0.92	3.79	0.89	มาก	
4. สามารถอธิบายการนำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ	4.14	0.62	3.68	0.87	3.79	0.84	มาก	
5. สามารถติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน	4.10	0.65	3.67	0.89	3.77	0.86	มาก	
รวม	4.10	0.52	3.68	0.81	3.78	0.77	มาก	

จากตารางที่ 4.4 พนวณ ระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ในด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา โดยภาพรวม พนวณอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D.=0.77) แต่มีพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า สามารถที่จะจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม จะมี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=0.89) และ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อขัดทำนโยบายการศึกษา ($\bar{X} = 3.75$, S.D.=0.84) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารด้านวิชาการ

ด้านการบริหารด้านวิชาการ	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล	
	n = 92		n = 302		n = 394			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้	4.10	0.58	3.68	0.89	3.78	0.84	มาก	
2. สามารถพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	3.86	0.72	3.62	0.91	3.68	0.87	มาก	
3. สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ ในสถานศึกษา	4.03	0.72	3.73	0.90	3.80	0.87	มาก	
4. สามารถส่งเสริมให้มีการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการ เรียนรู้	3.90	0.80	3.56	0.90	3.64	0.89	มาก	
5. สามารถอธิบาย/ใช้หลักการและ เทคนิคการวัดผล ประเมินผลทาง การศึกษา	3.97	0.69	3.55	0.92	3.64	0.89	มาก	
6. สามารถอธิบาย/ใช้สติ๊ดและ คอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย	3.66	0.92	3.32	1.05	3.40	1.03	ปานกลาง	
รวม	3.92	0.61	3.57	0.82	3.66	0.79	มาก	

จากตารางที่ 4.5 พบร่วมกับระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารด้านวิชาการ ในภาพรวม พบร่วมกับอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=0.79) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะพบว่า สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.80$, S.D.=0.87) และสามารถอธิบาย/ใช้สติ๊ดและคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย ($\bar{X} = 3.40$, S.D.=1.03) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่

ด้านการบริหาร ด้านธุรการ การเงินพัสดุและอาคารสถานที่	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล
	n = 92	S.D.	n = 302	S.D.	n = 394	S.D.	
	\bar{X}		\bar{X}		\bar{X}		
1. สามารถจัดระบบงานสารบรรณ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.02	0.63	3.66	0.88	3.75	0.85	มาก
2. สามารถบริหารจัดการ งบประมาณอย่างถูกต้องและ เป็นระบบ	4.10	0.58	3.68	0.91	3.78	0.86	มาก
3. สามารถวางแผนการบริหาร และการทรัพยากร ภายใน สถานศึกษาได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.13	0.62	3.69	0.90	3.79	0.86	มาก
4. สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการ เรียนรู้	4.14	0.60	3.75	0.86	3.84	0.82	มาก
รวม	4.10	0.50	3.70	0.80	3.79	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.79, S.D.=0.76$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะพบว่า สามารถที่จะพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.84, S.D.=0.82$) และสามารถจัดระบบงานสารบรรณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.75, S.D.=0.85$) นี้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล

ด้านการบริหารงานบุคคล	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล
	n = 92	S.D.	n = 302	S.D.	n = 394	S.D.	
	\bar{X}		\bar{X}		\bar{X}		
1. สามารถทราบบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน	3.82	0.86	3.69	0.87	3.72	0.87	มาก
2. สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ	4.03	0.70	3.66	0.89	3.75	0.87	มาก
3. สามารถพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.05	0.60	3.73	0.88	3.81	0.83	มาก
4. สามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา	4.18	0.61	3.67	1.00	3.79	0.95	มาก
5. สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้เกิดครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.16	0.68	3.70	0.99	3.80	0.95	มาก
รวม	4.05	0.53	3.69	0.84	3.77	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.7 พนว่า ระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล ในภาพรวม พนว่าอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=0.79) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะพบว่า สามารถที่จะพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D.=0.83) และ สามารถทราบบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน ($X = 3.72$, S.D.=0.84) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน

ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล
	n = 92	S.D.	n = 302	S.D.	n = 394	S.D.	
	\bar{X}		\bar{X}		\bar{X}		
1. สามารถบริหารจัดการระบบ							
ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน	3.96	0.66	3.74	0.92	3.79	0.87	มาก
2. สามารถบริหารจัดการให้เกิด							
กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน	4.07	0.59	3.75	0.88	3.82	0.83	มาก
3. สามารถบริหารจัดการให้เกิด							
งานบริการผู้เรียน	4.09	0.59	3.73	0.89	3.81	0.84	มาก
4. สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรม							
พิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน							
ในด้านต่าง ๆ	4.01	0.65	3.70	0.91	3.77	0.87	มาก
5. สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม							
จริยธรรมและ ความสามัคคีใน							
หมู่คณะ	4.28	0.56	3.83	0.92	3.94	0.87	มาก
รวม	4.08	0.49	3.75	0.82	3.83	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.=0.77) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะพบว่า สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรมจริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.94$, S.D.=0.87) และ สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=0.87) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล
	n = 92	S.D.	n = 302	S.D.	n = 394	S.D.	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. สามารถร่วมจัดทำแผนพัฒนา							
คุณภาพของสถานศึกษา	4.13	0.58	3.68	0.85	3.79	0.82	มาก
2. สามารถประเมินผลและติดตาม							
ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน							
การศึกษาของสถานศึกษา	4.08	0.62	3.59	0.87	3.70	0.85	มาก
3. สามารถจัดทำรายงานผลการ							
ประเมินตนเองของสถานศึกษา							
เพื่อรับการประเมินภายนอก	4.15	0.69	3.71	0.89	3.81	0.87	มาก
รวม	4.12	0.56	3.66	0.81	3.77	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ในภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D.=0.79) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะพบว่า สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินภายนอก จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.87) และ สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.70$, S.D.=0.85) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี
สารสนเทศ

ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี สารสนเทศ	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล	
	n = 92		n = 302		n = 394			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สามารถใช้และบริหาร เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ [*] การศึกษาและปฏิบัติงานได้อย่าง เหมาะสม	4.01	0.64	3.60	0.92	3.70	0.88	มาก	
2. สามารถประเมินการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมา [*] ปรับปรุงการบริหารจัดการ	3.97	0.72	3.56	0.90	3.66	0.88	มาก	
3. สามารถส่งเสริมสนับสนุนการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ [*] การศึกษา	4.12	0.69	3.73	0.90	3.82	0.87	มาก	
รวม	4.03	0.62	3.63	0.86	3.73	0.82	มาก	

จากตารางที่ 4.10 พนวณ ระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
เขตพื้นที่การศึกษาภาค2 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ ในภาพรวม พนวณ อยู่ใน
ระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.73, S.D.=0.82$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะพบว่า สามารถ
ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.82,$
 $S.D.= 0.87$) และสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ
($\bar{X} = 3.66, S.D.= 0.88$) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์
และความสัมพันธ์ชุมชน

ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล	
	n = 92		n = 302		n = 394			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. สามารถบริหารจัดการข้อมูล ข่าวสารไปสู่ผู้เรียนครูและ บุคลากรในสถานศึกษา	4.10	0.68	3.70	0.90	3.79	0.87	มาก	
2. สามารถเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมของสถานศึกษา ไปสู่ชุมชน	3.92	0.70	3.64	0.93	3.71	0.89	มาก	
3. สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่ เหมาะสมในการประสาน สัมพันธ์	3.92	0.65	3.61	0.85	3.69	0.82	มาก	
4. สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนา ความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนโดย มีเป้าหมายในการเข้าไป ช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาส ให้ชุมชนมีส่วนร่วม	4.20	0.60	3.77	0.88	3.87	0.84	มาก	
5. สามารถocommunicate ทรัพยากรและภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการ จัดการศึกษา	4.05	0.73	3.62	0.91	3.72	0.89	มาก	
รวม	4.04	0.58	3.67	0.81	3.76	0.78	มาก	

จากตารางที่ 4.11 พนวณ ระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
เขตพื้นที่การศึกษาภาค2 ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชนใน
ภาพรวม พบร่วม พบว่าอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 3.76, S.D.=0.78$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
จะพบว่า สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนโดยมีเป้าหมายในการเข้าไป

ช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมจะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.87$, S.D.=0.84) และสามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประสานสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.69$, S.D.=0.82) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา
ทั้งพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ
ผู้บริหารสถานศึกษา

ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้บริหาร		ครู		รวม		แปลผล	
	n = 92		n = 302		n = 394			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. มีวินัยในตนเอง	4.40	0.63	3.88	0.95	4.01	0.91	มาก	
2. รักครรภาราชีวสัตว์สูงชีวิตและรับผิดชอบ ต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กร วิชาชีพ	4.43	0.67	3.96	0.95	4.07	0.91	มาก	
3. มีความเป็นก้าลยาณมิตร รักเมตตาอาใจ ใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์	4.46	0.65	3.93	0.99	4.06	0.95	มาก	
4. สามารถบริหารงานด้วยความยุติธรรม	4.27	0.70	3.79	1.01	3.91	0.96	มาก	
5. ประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ ผู้ร่วมงาน	4.35	0.65	3.82	1.00	3.95	0.96	มาก	
6. ไม่คุ้นเคยหรือขาดความบุคลกลื่น	4.39	0.69	3.94	0.97	4.04	0.94	มาก	
7. ยกย่องสรรเสริญผู้ที่ปฏิบัติงานด้วย ความรับผิดชอบขั้นหนึ่นเพียง	4.39	0.68	3.94	0.94	4.04	0.91	มาก	
8. ตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบตามผลงานที่ปฏิบัติ	4.32	0.75	3.87	0.99	3.97	0.96	มาก	
9. ตั้งใจทำงานอุทิศเวลาให้ราชการอย่าง สมำเสมอ	4.51	0.60	3.92	1.00	4.06	0.96	มาก	
10. เป็นผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรมและ ปฏิบัติดนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.37	0.64	3.89	1.01	4.01	0.96	มาก	
รวม	4.39	0.58	3.90	0.90	4.01	0.86	มาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับที่มีสมรรถนะมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D.=0.86) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะพบว่า รักครรภ์ท่าซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสามารถที่ดีขององค์กรวิชาชีพ จนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.07$, S.D.=0.91) และสามารถบริหารงานด้วยความยุติธรรม ($\bar{X} = 3.91$, S.D.=0.96) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

ผลการเปรียบเทียบระดับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ขนาดเล็ก	3.90	0.57	มาก
ขนาดกลาง	3.83	0.72	มาก
ขนาดใหญ่	3.74	0.74	มาก
รวม	3.79	0.72	มาก

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=0.72)

ตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา
ภาคเขต 2

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.17	2	.58	1.12	.32
ภายในกลุ่ม	203.08	391	.51		
รวม	204.25	393			

จากตารางที่ 4.14 การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารค้านหลักและกระบวนการบริหาร การศึกษา

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ขนาดเด็ก	4.05	0.69	มาก
ขนาดกลาง	3.82	0.77	มาก
ขนาดใหญ่	3.76	0.77	มาก
รวม	3.81	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันค้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81, S.D.=0.76$)

ตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ด้านหลักและกระบวนการบริหาร การศึกษา	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	2.46	2	1.23	2.12	.12
ภายในกลุ่ม	227.31	391	.58		
รวม	229.78	393			

จากตารางที่ 4.16 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา ด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนทั้งโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ขนาดเล็ก	3.91	0.63	มาก
ขนาดกลาง	3.81	0.77	มาก
ขนาดใหญ่	3.73	0.79	มาก
รวม	3.78	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D.= 0.77)

ตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.11	2	.55	.92	.39
ภายในกลุ่ม	233.92	391	.59		
รวม	235.03	393			

จากตารางที่ 4.18 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารด้านวิชาการ

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ขนาดเล็ก	3.67	0.73	มาก
ขนาดกลาง	3.71	0.75	มาก
ขนาดใหญ่	3.61	0.83	มาก
รวม	3.66	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันด้านวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$, S.D.=0.79)

ตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารด้านวิชาการจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารด้านวิชาการ	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.83	2	.41	.66	.51
ภายในกลุ่ม	246.24	391	.63		
รวม	247.08	393			

จากตารางที่ 4.20 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารด้านวิชาการ พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ขนาดเล็ก	3.89	0.57	มาก
ขนาดกลาง	3.84	0.77	มาก
ขนาดใหญ่	3.73	0.79	มาก
รวม	3.79	0.76	มาก

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$, S.D.=0.76)

ตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหาร ด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.40	2	.70	1.21	.29
ภายในกลุ่ม	227.81	391	.58		
รวม	229.22	393			

จากตารางที่ 4.22 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหาร ด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่าง กัน

ตารางที่ 4.23 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ด้านการบริหารงานบุคคล

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	แปลผล	n = 394
ขนาดเล็ก	3.92	0.63	มาก	
ขนาดกลาง	3.82	0.78	มาก	
ขนาดใหญ่	3.71	0.81	มาก	
รวม	3.77	0.79	มาก	

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มี ขนาดแตกต่างกัน ด้านการบริหารงานบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.79)

ตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารด้านการบริหารงานบุคคล จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารงานบุคคล	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.81	2	.90	1.45	.23
ภายในกลุ่ม	243.09	391	.62		
รวม	244.90	393			

จากตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านการบริหารงานบุคคล พ布ว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.25 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารด้านการบริหารกิจการนักเรียน

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ขนาดเล็ก	3.91	0.56	มาก
ขนาดกลาง	3.89	0.78	มาก
ขนาดใหญ่	3.77	0.79	มาก
รวม	3.83	0.77	มาก

จากตารางที่ 4.25 พ布ว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการบริหารกิจการนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D.= 0.77)

ตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารกิจการนักเรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ด้านการบริหารกิจการนักเรียน	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.67	2	.83	1.40	.24
ภายในกลุ่ม	232.32	391	.59		
รวม	233.99	393			

จากตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านการบริหารกิจการนักเรียน พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.27 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ขนาดเล็ก	3.90	0.65	มาก
ขนาดกลาง	3.82	0.77	มาก
ขนาดใหญ่	3.71	0.82	มาก
รวม	3.77	0.79	มาก

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$, S.D.= 0.79)

ตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการประกันคุณภาพการศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.70	2	.85	1.37	.25
ภายในกลุ่ม	241.96	391	.61		
รวม	243.67	393			

จากตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.29 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ขนาดเล็ก	3.78	0.65	มาก
ขนาดกลาง	3.75	0.81	มาก
ขนาดใหญ่	3.70	0.86	มาก
รวม	3.73	0.82	มาก

จากตารางที่ 4.29 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D.=0.82)

ตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.40	2	.20	.29	.74
ภายในกลุ่ม	266.81	391	.68		
รวม	267.21	393			

จากตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเบตพื้นที่การศึกษาตามเขต 2 ด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ พบร่วมว่า ความคิดเห็น ระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต พื้นที่การศึกษาตามเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.31 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	S.D.	n = 394	แปลผล
ขนาดเล็ก	3.79	0.67		มาก
ขนาดกลาง	3.81	0.81		มาก
ขนาดใหญ่	3.71	0.78		มาก
รวม	3.76	0.78		มาก

จากตารางที่ 4.31 พบร่วมว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D.=0.78)

ตารางที่ 4.32 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	.96	2	.48	.79	.45
ภายในกลุ่ม	239.12	391	.61		
รวม	240.09	393			

จากตารางที่ 4.32 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.33 แสดง ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารค้าน
คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ขนาดโรงเรียน	n = 394		
	\bar{X}	S.D.	แปรผล
ขนาดเด็ก	4.15	0.71	.825
ขนาดกลาง	4.04	0.81	
ขนาดใหญ่	3.96	0.91	
รวม	4.01	0.86	

จากตารางที่ 4.33 พบว่า ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.86)

ตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา	Ss	df	Ms	F	p
ระหว่างกลุ่ม	1.21	2	.60	.82	.43
ภายในกลุ่ม	287.94	391	.73		
รวม	289.16	393			

จากตารางที่ 4.34 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา พ布ว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ผู้วิจัยจะเสนอตามลำดับดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 124 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 124 คน และครูผู้สอน 1,417 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 1,541 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทำวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเกรชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608-609) ทางการวิจัยทางการແນະແນວ หน่วยที่ 1-7 : 20) ที่นัยสำคัญทางสถิติ .05 และคาดเดือนร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คนจำแนก เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 92 คน และครูผู้สอนจำนวน 302 คน และทำการสุ่มอย่างง่าย

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งจะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ซึ่งมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .98 โดยเนื้อหาจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

1) แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 โดยใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

1) ผู้วิจัยมีหนังสือจากสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 เพื่อขอจำนวนและรายชื่อโรงเรียน และ ขอความร่วมมือทดลองเครื่องมือพร้อมกับเก็บข้อมูลในการวิจัย

2) ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ถึง ผู้บริหารกลุ่มตัวอย่างทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

3) ผู้วิจัยดำเนินการนำส่างแบบสอบถามและรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองในโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงกับอำเภอ

4) ผู้วิจัยดำเนินการนำส่างแบบสอบถามและ รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ในกรณีโรงเรียนที่อยู่ห่างไกล

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องมือคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป

1) ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

2) ตอนที่ 2 วิเคราะห์ สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 โดยใช้ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One Way ANOVA)

1.2.5 ผลการวิจัย

การวิจัย สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่ การศึกษาตากเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภาก สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1) สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน 21-30 ปี และ ขนาดของโรงเรียนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ พบร่วม เป็น เพศชาย มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงาน ตั้งแต่ 11-20 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูผู้สอนส่วนใหญ่ พบร่วม เป็นเพศหญิง มี วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี

ผู้ตอบแบบสอบถามที่จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบร่วมกับผู้บริหาร สถานศึกษาส่วนใหญ่ในโรงเรียน ขนาดกลาง ส่วนค้านครูผู้สอนอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

2) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม พบร่วม ระดับสมรรถนะ อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาข้างล่างจะพบว่า ระดับสมรรถนะทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงสุด และการบริหารด้านวิชาการ มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ซึ่งแบ่งเป็นรายข้อจะพบว่า

(1) สมรรถนะทางด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบร่วม มีความรักศรัทธา ซื่อสัตย์ อุทิศและรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพอยู่ในระดับสูงสุด และ สามารถ บริหารงานด้วยความยุติธรรมมีสมรรถนะต่ำสุด

(2) สมรรถนะทางด้านการบริหารกิจการนักเรียน สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรมจริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ อยู่ในระดับสูงสุด และ สามารถส่งเสริมการจัด กิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับต่ำสุด

(3) สมรรถนะทางด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา สำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การกำหนด วิสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษาอยู่ในระดับสูงสุด และ สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ใน การบริหารจัดการการศึกษาอยู่ในระดับต่ำสุด

(4) สมรรถนะทางด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูงสุด และ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษาอยู่ในระดับต่ำสุด

(5) สมรรถนะทางด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูงสุด และสามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอยู่ในระดับต่ำสุด

(6) สมรรถนะทางด้านการบริหารงานบุคคล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูงสุด และสามารถสร้างบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำสุด

(7) สมรรถนะทางด้านการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูงสุด และสามารถจัดระบบงานสารบรรณ ได้อย่างมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับต่ำสุด

(8) สมรรถนะทางด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูงสุด และสามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีต่ochุมชน โดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม อยู่ในระดับสูงสุด และสามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประสานสัมพันธ์ อยู่ในระดับต่ำสุด

(9) สมรรถนะทางด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูงสุด และสามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการอยู่ในระดับต่ำสุด

(10) สมรรถนะทางด้านการบริหารด้านวิชาการ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับสูงสุด และสามารถจัดนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา อยู่ในระดับสูงสุด และสามารถอธิบาย/ใช้สอดคล้องพิเศษเพื่อการวิจัยอยู่ในระดับต่ำสุด ในระดับปานกลาง

3) การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 โดยภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่าไม่แตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

การวิจัย สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 มีข้อดีดีในประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

2.1 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของประกอบ ชนจันทร์ (2540:140-143) ที่ศึกษาสมรรถภาพทางการบริหารกับบทบาทการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของจักรพรรดิ จิตมณี (2547:63-67) ที่ศึกษาสมรรถนะที่เพิ่งประสบช่องผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชมณ เทียนศรี (2547:72) ที่ศึกษาสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล เขตพื้นที่การศึกษาสิงหนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2.1 สมรรถนะการบริหารงานด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เกียรติบัณฑิต นามโภตร(2545:56-57) ที่ศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.2.2 สมรรถนะการบริหารงานด้านการบริหารกิจการนักเรียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นายอุดลย์ เศษสุวรรณ(2546:96) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานกิจการนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.2.3 สมรรถนะการบริหารงานด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ

สายรุ้ง ปลั๊กกลาง (2547:78) ได้ทำวิจัยเรื่องกระบวนการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ประธานศึกษา สังกัดสำนักงานการประณมศึกษาจังหวัดเลย ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.2.4 สมรรถนะการบริหารงานด้านนโยบายและการวางแผนการศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุชาติ คงเจริญ (2547:43-44) ได้ทำวิจัยเรื่องความสามารถในการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประณมศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2.5 สมรรถนะการบริหารงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เรืองเดช เพ็งจันทร์ (4546:91-94) ที่ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.2.6 สมรรถนะการบริหารงานด้านการบริหารงานบุคคล สำหรับผู้บริหาร สถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชมน พีญครี (2547:72) ที่ศึกษาสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล เขตพื้นที่การศึกษาสิงหนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2.7 สมรรถนะการบริหารงานด้านการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและ อาคารสถานที่ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชมน พีญครี (2547:72) ที่ศึกษาสมรรถนะการ บริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล เขตพื้นที่การศึกษาสิงหนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.2.8 สมรรถนะการบริหารงานด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความ สัมพันธ์ชุมชน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ ทศพร ไชยชนะ (2546:63-65) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประณมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.2.9 สมรรถนะการบริหารงานด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ประกิต ศิริสุวรรณ (2545:59-60)ได้ทำวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศในการ บริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญ ศึกษา จังหวัดนครปฐม ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

2.2.10 สมรรถนะการบริหารงานด้านการบริหารด้านวิชาการ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมและรายข้ออัญญีในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สถาคดีล้องกับผลการวิจัยของพัฒนา เทียนศรี (2547:72) ที่ศึกษาสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในฐานะนิติบุคคล เขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ในภาพรวมอัญญีในระดับมาก

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนทุกขนาด ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพื่อให้มีคุณสมบัติที่จะได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 สถานศึกษาควรจัดให้มีการประชุมอบรมให้นักการและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนและนโยบายในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีแนวปฏิบัติและเป้าหมายเดียวกัน

3.1.2 สถานศึกษาควรตรวจสอบแนวทางการดำเนินงาน การปฏิบัติงานตามปฏิทินของแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

3.1.3 สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณาและตัดสินใจต่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3.1.4 สถานศึกษา ควรวางแผน ส่งเสริม สนับสนุน โครงการและการจัดกิจกรรมพิเศษที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ผู้เรียนมีศักยภาพที่สูงยิ่งขึ้น

3.1.5 สถานศึกษา ควรมีเครื่องมือที่หลากหลาย และเหมาะสมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

3.1.6 สถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสอบคัดเลือกการบรรจุครูมาขึ้น

3.1.7 สถานศึกษา ควรสร้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านงานธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่

3.1.8 สถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรม ให้มีความรู้ทางด้านงานธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ใหม่ๆขึ้น

3.1.9 สถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ทั้งในส่วนของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม เรื่องที่มีส่วนร่วม และวิธีการมีส่วนร่วมและเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้มีส่วนทำประโยชน์ให้กับโรงเรียนอย่างเต็มศักยภาพ เช่นการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยในการจัดการเรียนการสอน การรับฟังความคิดเห็นของชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมกับทางชุมชนอยู่เสมอตามโอกาสอันควร

3.1.10 สถานศึกษาควรสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการประมวลผลข้อมูลให้เพียงพอ เพื่อจะให้นำไปจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพในการประมวลผลข้อมูล และควรสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรที่ท่าน้ำที่จัดระบบสารสนเทศให้มีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากขึ้น โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ อบรมด้าน ศึกษาดูงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง ตรงต่อการใช้งาน เช่น การวางแผน การตัดสินใจ และการควบคุมการปฏิบัติงาน และควรสนับสนุนงบประมาณในการเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงานให้เพียงพอ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกได้ทราบ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระดับการศึกษา ประสบการณ์หรือของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเบ็ดพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ สมรรถนะการบริหารจัดการ ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับการใช้ค่าสถิติและคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัยมาเป็นข้อมูล สารสนเทศที่สมบูรณ์ได้อย่างแท้จริง

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) คู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล

กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

. (2546) การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

. (2546) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 และ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

. (2546) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับพ.ศ. 2545 กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

กุลยา ตันติพาลachee (2532) “การพัฒนาฐานรูปแบบการฝึกภาคปฏิบัติการพยาบาลเน้นชุมชนสำหรับ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ : วิธีการเชิงสมรรถนะ” วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

เกียรติบัณฑิต นามโโคตร (2545) “คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชา บริหารการศึกษาการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จักรพรรดิ์ จิตมณี (2547) “สมรรถนะที่เพิ่งประสงค์ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน การบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542” การศึกษา อิสระ ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เจริญ งามดี (2547) “การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต แขนงวิชา บริหารการศึกษาการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ชุน เทียมกันกฤต (2540) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการค้นคว้า มหาสารคาม มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

ชุมพล ศฤงคารศิริ (2540) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ กรุงเทพมหานคร ป.สัมพันธ์พาณิชย์

**ผังค์วิทย์ แสงทอง (2546) การบริหารงานทรัพยากรมนุษย์สมัยใหม่ภาคปฏิบัติ
กรุงเทพมหานคร เอชอาร์ เซนเตอร์**

**ทรง รอง คำ (2540) “สมรรถภาพมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับนักออกแบบระบบการศึกษา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาเทคโนโลยีและสื่อสาร
การศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

**ทศพร ไชยชนะ (2546) “การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามความ
คิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ
ประ同胞ศึกษาจังหวัดขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย**

**ทักษิณ วงศ์ยืน (2546) “การบริหารงานวิชาการ” ใน ประมวลสาระชุดวิชา การจัดการ
สถานศึกษา หน่วยที่ 5 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หน้า 1-40 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

บุญชน ศรีสะอาด. (2535) การวิจัยเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร สุวิริยาสาส์น

**ปฏิรูปการศึกษา สำนักงาน (2545) “แนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
และสถานศึกษา” กรุงเทพมหานคร พิมพ์เดียว**

**ประกอบ ชมนันทร์ (2540) “สมรรถภาพทางการบริหารกับบทบาทการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
ผู้บริหาร โรงเรียนประ同胞ศึกษาในเขตพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก” ปริญญาดุษฎี
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา**

**ประกิต สิริสุวรรณ (2545) “การศึกษาสภาพการใช้สารสนเทศในการบริหารงานของผู้บริหาร
โรงเรียน ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
นครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม**

**ประชุม รอดประเสริฐ (2528) การบริหารบุคลากรทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประจำปี**

**ประภาวดี สีบสนธิ สารสนเทศในบริบทสังคม พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร พ.อ.เงิน การพิมพ์
ผ่องศรี วานิชย์คุกวังศ์ (2541) “สารสนเทศเพื่อการบริหารทรัพยากรการศึกษา” ใน ประมวลสาระ
ชุดวิชาการบริหารทรัพยากรการศึกษา หน่วยที่ 12 พิมพ์ครั้งที่ 2 หน้า 223 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**

พนัส หันนาคินทร. (2524) หลักการบริหารโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร วัฒนาพาณิช

พรชัย ดาวรรณ(2548) “ความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในฝัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา” ปริญญาอิพนธ์การศึกษา nabamthit สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

พรนพ พุกกะพันธ์ (2544) ภาวะผู้นำและการอุปถัมภ์ กรุงเทพมหานคร จามจุรี โปรดักท์ พลสัณฑ์ โพธิ์ศรีทอง (2547) “เอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารมืออาชีพ” จัดโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรีเขต 1 (อัคสานา)

พนารัตน์ วิศวเทพนิมิตร (2540) “ศึกษาสมรรถนะที่เพิ่งประสงค์ของบัณฑิตทางพยาบาลศาสตร์ มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย

พัชณ พึ่งศรี (2547) “สมรรถนะการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ฐานะนิติบุคคล เขตพื้นที่การศึกษาสิงหนคร” การศึกษาอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

ไฟโรมน์ คงชา (2543) คู่มือการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร(MIS) ด้วยโปรแกรม ACCESS กรุงเทพมหานคร ต้นอ้อแกรมมี

กิจิญ สาร (2519) หลักการบริหารการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร วัฒนาพานิช กิริวัฒน์ คำยดา (2547) “พฤติกรรมการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค ศตวรรษที่ 4 จังหวัดอุบลราชธานี” การศึกษาอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

เยาวราช นามวงศ์ (2547) “ การศึกษาการบริหารงานโรงเรียน ในฐานะเป็นนิติบุคคลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์

เรืองเดช เพ็งจันทร์ (2546) “การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดชัยภูมิ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารการศึกษาการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช

วิจิตร ศรีสอ้าน และ อวยชัย ชนา “หลักการและการกิจของ การบริหารงานบุคคล” ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล หน่วยที่ 2 พิมพ์ครั้งที่ 23 หน้า 33-58 นนทบุรี สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2541

วัฒนา วัฒนพงษ์ BSC และ KPI (2546) เพื่อการเจริญเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เปเชฟิค

วีระ สุภากิจ (2539) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ : จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน กรุงเทพมหานคร ศูนย์ฯสาสน์

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ (2542) การบริหารสำนักงานใหม่ กรุงเทพมหานคร ชีรีพิลเม้น และไซเท็กซ์

ศึกษาธิการ, กระทรวง (2544) ชุดคู่มือปฏิบัติการ โครงการนำร่องปฏิรูปการศึกษา ฉบับที่ 2 คู่มือปฏิบัติการนำร่องการปฏิรูปการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ด้านบริหารทั่วไป กรุงเทพมหานคร การศึกษา 2544

. (2544) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย 2544 (อัคสานา)

. (2546) การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สงขลานครินทร์, มหาวิทยาลัย (2530) สรุปผลการสำรวจเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหาร โรงเรียนที่ ส่งผลต่อการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนปัตตานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สมเดช สีแสง (2549) วารสาร พัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมายและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครู ปีที่ 13 ฉบับที่ 75 (กันยายน – ตุลาคม)

สายรุ้ง ปลังกลาง (2547) “กระบวนการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

สามัญศึกษา, กรม (2542) การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่มที่ 1 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

. (2542) การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่มที่ 2 แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

- สามัญศึกษา, กรม (2542) การประกันคุณภาพการศึกษา กรมสามัญศึกษา เล่มที่ 3 ระบบสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สรายุทธ์ พิรักษ์ (2546) “การบริหารงานธุรการตามเกณฑ์มาตรฐานของ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ขอนแก่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย สำนักงานเลขานุการครุสภาก (2549) “มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา” คันคีนเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2549 จาก <http://www.ksp.or.th/upload/278/files/434-2333.pdf> สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พระราชนิยมยัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 สำนักงานข้าราชการพลเรือน (2546) “ข้าราชการในอนาคต”เอกสารศูนย์สรรหาและเลือกสรร (อัคสำเนา) สำนักงานคณะกรรมการการประกันคุณศึกษาแห่งชาติ (2544) “สมรรถนะผู้บริหาร” สารบัญรูป การศึกษา 2, 3 (คันยายน) : 7
 - _____ . (2544) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการการประกันคุณศึกษา แห่งชาติ
 - _____ . (2545) แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร พิมพ์ดี
 - _____ . (2545) มาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร จุลทอง
 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2546) รายงานการประชุมทางวิชาการ “เรื่อง การดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุนม่องของนักการศึกษา” จัดโดยสำนัก ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 20 สิงหาคม ศุภณัฐ รัตน์ธรรมโชติ (2546) “COMPETENCY สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ” เอกสารประกอบ การอบรม (อัคสำเนา)
 - _____ . โภทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย (2541) “หลักราชการ” พิมพ์ครั้งที่ 51 กรุงเทพมหานคร มหาวิทยาลัยสุโภทัยธรรมาริราช

สูโขทัยธรรมาริราช, มหาวิทยาลัย (2537) “ชุมชนกับการประเมินศึกษา” ใน ประมวลสาระชุดวิชา
สัมมนาการประเมินศึกษา หน่วยที่ 2 หน้า 122-165 นนทบุรี สาขาวิชาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสูโขทัยธรรมาริราช

_____ (2546) “การวิจัยทางการແນະແນວ” เอกสารประกอบการสัมมนาสรวม หน่วยที่ 1-7
หน้า 20 แบบงวิชาการແນະແນວ สาขาวิชาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสูโขทัยธรรมาริราช
สุชาติ คงเจริญ (2547) “ความสามารถในการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหาร โรงเรียนของ
ผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประเมินศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา” ปริญญา

นิพนธ์การศึกษานำบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษานำบัณฑิตมหาวิทยาลัยบูรพา

สุว吉 ศรีปิดดา (2522) การบริหารการศึกษา มหาสารคาม อภิชาติการพิมพ์

สุพล วงศินธ์ (2545) “การบริหาร โรงเรียนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา” วารสารวิชาการ 5,6
(มิถุนายน): 29-30

สัมฤทธิ์ สุเพ็ญศิลป์ (2546) “การศึกษาคุณลักษณะตามเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของ
ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดกาฬสินธ์” การศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษานำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
เอกสารชี้แจง จริญนิตย์ (2542) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ กรุงเทพมหานคร พันธ์พันธ์ลิขซึ่ง
อคุลย์ เศษสุวรรณ (2546) “การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนประเมินศึกษาจังหวัด
อุบลราชธานี” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

อกริมน์ ณ นคร (2521) “หลักการบริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา” กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยรามคำแหง

อุทัย บุญประเสริฐ (2545) “การบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน”
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Good ,Carter V (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw Hill Book,

Haynes, L.J. (1991). “Basic knowledge and competency needs : Perspectives on the content
needs of higher education administration programs” Unpublished Doctoral
Dissertation, University of Minnesota.

Perrenoud, Ronald L. (2007). “A study of technology competencies and responsibilities of
superintendents of small rural school districts in Idaho with the implementation of
technology changes.” Unpublished Doctoral Dissertation, Idaho State University.

- Powers, Patricia A. (1993). "Developing administrators for the twenty-first century: Critical competencies for Texas high School principals." Unpublished Doctoral Dissertation, Texas A + M University.
- Scott, Georgann. (2005). "Educator perceptions of principal technology leadership competencies." Unpublished Doctoral Dissertation, University of Oklahoma.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายงานผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ชื่อ ดร.สุรเสน ทั่งทอง

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 1

วุฒิการศึกษา กศ.บ., น.บ., กศ.ม. และ Ed.D บริหาร University of the Northern Philipines
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 1

2. ชื่อ นายกิตติพงษ์ พิพัฒน์ศิริพงษ์

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

วุฒิการศึกษา คบ.อังกฤษ., กศ.ม. เอกการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

3. ชื่อ นายสุรชัย อินหว่าง

สถานที่ทำงาน โรงเรียนแม่สอด

วุฒิการศึกษา กศ.บ. บริหารการศึกษา

ประสบการณ์หรือความชำนาญ

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่กษา

ผู้อำนวยการโรงเรียนแม่สอด

ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ

ผู้ตรวจผลงานทางวิชาการของผู้ทำผลงานอาจารย์ 3

4. ชื่อ นางอุบลรัตน์ บุญลือ

สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต(กศ.ม.) เอกการวัดผลและประเมินผล มหาวิทยาลัยนเรศวร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ

หัวหน้างานวิจัยในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

หัวหน้างานหลักสูตรสถานศึกษาและคุณภาพคณิตศาสตร์

5. ชื่อ นายคำนวณ มโนธรรม

สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านบ้านแม่โภนเกน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) เอกบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
ประสบการณ์หรือความชำนาญ

เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 25 ปี

ภาคผนวก ข

หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อําเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน ดร.สุรเสน ทั้งทอง
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางยุพิน สุบมา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวwan นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญค้านการบริหาร
การศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดี จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวนันท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2503 2870

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายกิตติพงษ์ พิพัฒน์ศิวะพงษ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางยุพิน สุขมา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
การศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดี จึงขอบคุณมาก โอกาส

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวนิรันท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

ที่ ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อําเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายสุรชัย อินหว่าง

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางยุพิน สุขมา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าววนักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และ ได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
การศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดี จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวีรานันท์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

ที่ ศช 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย
เรียน นายคำนวน ณ โนนธรรม
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางยุพิน สุขมา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าวwan นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
การศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดี จึงขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวะรานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2503 2870

ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราช
ดำเนินการพุทธ อําเภอป่ากรีด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางอุบลรัตน์ บุญลือ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ชุด

เนื่องด้วย นางยุพิน สุขมา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมชาติราช ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามโครงการ
วิทยานิพนธ์ที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว้นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวม
ข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไว้ชั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้
เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและ
กระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร
การศึกษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการวิจัยของ
นักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
เป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวีรานันท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2503 2870

ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

เนื่องด้วย นางยุพิน สุขมา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากท่านซึ่งเป็นผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนอีกส่วนหนึ่งในสถานศึกษาของท่าน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษา
ดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวัง
ว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวะรานนท์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2503 2870
โทรสาร 0 2503 3566 -7

ศธ 0522.16 (บ)/

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลนางพุด อําเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี 11120

มีนาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ

เรียน

เนื่องด้วย นางยุพิน สุขมา นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหาร
การศึกษาสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นจะต้องทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยขอความ
อนุเคราะห์จากผู้บริหารและครุภัณฑ์ ตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ทั้งนี้ จะมิให้เป็นการบากวน
เวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการวิจัยที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลอง
เครื่องมือตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณา
จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ วิศวะรานนท์)
ประชานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา
โทร. 0 2503 2870
โทรสาร 0 2503 3566 -7

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ฉบับสำหรับ ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ ครูผู้สอน

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาค เขต 2 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาค เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ได้แก่
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา ภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภาก ในด้านสมรรถนะ 10 ข้อ
3. โปรดพิจารณาข้อความแต่ละคำถามตามความคิดเห็นของท่านข้อมูลที่ได้จะ เป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาในภาพรวม และจะไม่มีผลต่อตัวท่านแต่ประการใด จึงโปรดข้อความกรุณางานจากท่านในการตอบคำถามให้ครบถ้วนและตรงกับความเป็นจริง ให้มากที่สุด

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมืออย่างดี ณ โอกาสหนึ่งด้วย

นางยุพิน สุขมา¹
 กรุโรงเรียนบ้านแม่โภนเกน
 นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาบริหารการศึกษา
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ของแต่ละข้อที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. วุฒิการศึกษา

() อันบุริญญา

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

() น้อยกว่า 10 ปี

() 11 - 20 ปี

() 21 - 30 ปี

() 30 ปีขึ้นไป

4. ตำแหน่ง

() ครูผู้สอน

() ผู้บริหารสถานศึกษา

5. ขนาดของโรงเรียน

() ขนาดเล็ก คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 120 ลงมา

() ขนาดกลางคือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 121-400

() ขนาดใหญ่คือ โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียน 401 ขึ้นไป

ตอนที่ 2

**แบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา
ภาคเขต 2**

คำอธิบาย ขอให้ท่านพิจารณาข้อความรายการสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีสมรรถนะที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

- 5 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสมรรถนะในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับสมรรถนะ				
		5	4	3	2	1
1	สามารถทำให้ผู้ร่วมงานเชื่อมั่นว่า ผลตอบแทนที่ได้รับจะเหมาะสมกับผลงานที่ทำ			/		

ข้อที่	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับสมรรถนะ				
		5	4	3	2	1
1	หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา สามารถนำความรู้ความเข้าใจในหลักการและทฤษฎีทาง การบริหารการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษา					
2	สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ ในการบริหารจัดการการศึกษา					
3	สามารถกำหนดคิวสัยทัศน์และเป้าหมายของการศึกษา					
4	สามารถขัดองค์กร โครงสร้างการบริหาร และกำหนด ภารกิจของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เหมาะสม					
5	นโยบายและการวางแผนการศึกษา สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายการศึกษา					
6	สามารถกำหนดนโยบายวางแผนการดำเนินงานและ ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา					
7	สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่าต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม					
8	สามารถอธิบายการนำเสนอแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ไปปฏิบัติ					
9	สามารถติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน					
10	การบริหารด้านวิชาการ สามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้					
11	สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา					
12	สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา					
13	สามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้					
14	สามารถอธิบาย/ใช้หลักการและเทคนิคการวัดผล ประเมินผลทางการศึกษา					
15	สามารถอธิบาย/ใช้สถิติและคอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย					

ข้อที่	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับสมรรถนะ				
		5	4	3	2	1
16	การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ สามารถจัดระบบงานสารบบรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
17	สามารถบริหารจัดการงบประมาณอย่างถูกต้องและเป็นระบบ					
18	สามารถวางแผนการบริหารและจัดการทรัพยากร้ายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
19	สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้					
20	การบริหารงานบุคคล สามารถสร้างบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน					
21	สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ					
22	สามารถพัฒนาครุและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
23	สามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครุและบุคลากรในสถานศึกษา					
24	สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครุและบุคลากรทางการศึกษา					
25	การบริหารกิจการนักเรียน สามารถบริหารจัดการระบบคุณลักษณะเด่นของผู้เรียน					
26	สามารถบริหารจัดการให้เกิดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน					
27	สามารถบริหารจัดการให้เกิดงานบริการผู้เรียน					
28	สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนในด้านต่างๆ					
29	สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมและความสามัคคีในหมู่คณะ					

ข้อที่	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับสมรรถนะ				
		5	4	3	2	1
30	การประกันคุณภาพการศึกษา สามารถร่วมจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา					
31	สามารถประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
32	สามารถจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินภายนอก					
33	การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถใช้และบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาและปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม					
34	สามารถประเมินการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการ					
35	สามารถส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา					
36	การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน สามารถบริหารจัดการข้อมูล ข่าวสาร ไปสู่ผู้เรียนครูและบุคลากรในสถานศึกษา					
37	สามารถเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารและกิจกรรมของสถานศึกษาไปสู่ชุมชน					
38	สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการประสานสัมพันธ์					
39	สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนโดยมีเป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม					
40	สามารถระดมทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษา					
41	คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา มีวินัยในตนเอง					
42	รักครัวท่าชี้อสังหาริมทรัพย์และรับผิดชอบต่อวิชาชีพเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ					

ข้อที่	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับสมรรถนะ				
		5	4	3	2	1
43	มีความเป็นก้าวധำณมิตร รักเมตตาอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่คิมย์					
44	สามารถบริหารงานด้วยความยุติธรรม					
45	ประพฤติดนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ร่วมงาน					
46	ไม่คุหะนีเหยียดหมายบุคคลอื่น					
47	ยกย่องสรรเสริญผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ขยันหมั่นเพียร					
48	ตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบ ตามผลงานที่ปฏิบัติ					
49	ตั้งไวทำงานอุทิศเวลาให้ราชการอย่างสม่ำเสมอ					
50	เป็นผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรมและปฏิบัติดนเป็นแบบอย่างที่ดี					

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการวิจัย

นางอุพิน สุมา

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ๑

**รายชื่อจำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการประเมินคุณภาพ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต ๒**

โรงเรียนขนาดเล็ก 120 ลงนา

1. โรงเรียนบ้านน้ำดิน
2. โรงเรียนบ้านแม่ตัวแพะ
3. โรงเรียนบ้านค้างกิบາล
4. โรงเรียนบ้านแม่ตัวใหม่
5. โรงเรียนบ้านแม่กุหลง
6. โรงเรียนบ้านหัวยพาลาด
7. โรงเรียนบ้านหัวยไม้แป็น
8. โรงเรียนวัดสว่างอารมณ์
9. โรงเรียนบ้านปูแภี่
10. โรงเรียนบ้านแม่ปะเหนือ
11. โรงเรียนบ้านหัวยพินฟัน
12. โรงเรียนบ้านดันผึ้ง
13. โรงเรียนบ้านป่าไ�始
14. โรงเรียนบ้านจกปก
15. โรงเรียนบ้านทุ่งมะขามป้อม
16. โรงเรียนบ้านบุนหัวยนกแಡ
17. โรงเรียนบ้านหัวยโป่ง
18. โรงเรียนบ้านเซอทะ
19. โรงเรียนบ้านแม่กลองเก่า
20. โรงเรียนบ้านทีกะเป่อ

โรงเรียนขนาดกลาง 121 – 400 คน

1. โรงเรียนบ้านแม่ตัว
2. โรงเรียนบ้านหัวยม่วง
3. โรงเรียนบ้านท่าอาจ
4. โรงเรียนบ้านวังตะเคียน
5. โรงเรียนบ้านแม่กี้ดสามท่า
6. โรงเรียนบ้านแม่ตัวกลาง
7. โรงเรียนบ้านแม่ตัวใต้
8. โรงเรียนบ้านหัวฝาย

9. โรงเรียนบ้านพะเตี๊ะ
10. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่คุน้อย
11. โรงเรียนบ้านแม่กุเนื้อ
12. โรงเรียนบ้านปู่เต้อ
13. โรงเรียนบ้านม่อนหินเหล็กไฟ
14. โรงเรียนบ้านแม่ละมา
15. โรงเรียนบ้านปางส้าน
16. โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 61 ฯ
17. โรงเรียนบ้านคงชัย
18. โรงเรียนบ้านแม่ปะ
19. โรงเรียนบ้านแม่ปะใต้
20. โรงเรียนบ้านหัวขะโอลก
21. โรงเรียนแม่ปะวิทยาคม
22. โรงเรียนค่านแม่ละมา
23. โรงเรียนบ้านหัวยันกแล
24. โรงเรียนบ้านแม่ระมาดน้อย
25. โรงเรียนบ้านพะละ
26. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่จะเรอาบ้านทุ่ง
27. โรงเรียนบ้านแม่จะเราสองแคว
28. โรงเรียนบ้านหัวบง
29. โรงเรียนบ้านสันป่าໄร'
30. โรงเรียนบ้านวังพา
31. โรงเรียนกล้าโหมราชเสนา
32. โรงเรียนบ้านป่าໄร'เนื้อ
33. โรงเรียนบ้านสามหมื่น
34. โรงเรียนบ้านน้ำหอน
35. โรงเรียนบ้านชุมน้ำหวยแม่ท้อ
36. โรงเรียนบ้านชุมน้ำหวยแม่ต้าน
37. โรงเรียนบ้านแม่โพ
38. โรงเรียนบ้านอู่หู่

39. โรงเรียนบ้านทุ่งคำ
 40. โรงเรียนบ้านแม่วะหลวง
 41. โรงเรียนบ้านแม่ตื่น
 42. โรงเรียนบ้านหัวยนกอก
 43. โรงเรียนบ้านแม่สละเหนือ
 44. โรงเรียนบ้านแม่ออกพารู
 45. โรงเรียนบ้านแม่สละ
 46. โรงเรียนบ้านแม่พู่
 47. โรงเรียนสามัคคีวิทยา
 48. โรงเรียนบ้านปะหละทะ
 49. โรงเรียนบ้านหนองหลวง
 50. โรงเรียนบุนหัวบ้านรุ่ง
 51. โรงเรียนบ้านนุชชะโอลลี
 52. โรงเรียนบ้านปรอพาโถดี
 53. โรงเรียนบ้านไม้กะพง
 54. โรงเรียนบ้านแม่กลองน้อย
 55. โรงเรียนบ้านแม่กลองใหม่
 56. โรงเรียนบ้านหมื่นฤชาชัย
 57. โรงเรียนบ้านช่องแคบ
 58. โรงเรียนบ้านบุนหัวช่องแคบ
 59. โรงเรียนไทยราษฎร์คิริ
 60. โรงเรียนรวมไทยพัฒนา ๖
 61. โรงเรียนบ้านร่มเกล้า ๓
 62. โรงเรียนบ้านวะเลี้ย
 63. โรงเรียนบ้านมอเกอ
 64. โรงเรียนตชด.บ้านแม่ออกซู
 65. โรงเรียนบ้านยะพ้อ
- โรงเรียนขนาดใหญ่ 401 คนขึ้นไป**
1. โรงเรียนแม่สอด
 2. โรงเรียนบ้านแม่กีดหลวงฯ

3. โรงเรียนบ้านแม่กากยา
4. โรงเรียนบ้านแม่โภนเกน
5. โรงเรียนบ้านเจดีย์ໂຄီ
6. โรงเรียนบ้านหัวยปลาหลด
7. โรงเรียนญาณวิศิษฐ์
8. โรงเรียนสารพิทยาคม
9. โรงเรียนแม่กุวิทยาคม
10. โรงเรียนบ้านแม่ระมาดรายญี่บารูง
11. โรงเรียนบ้านจะเนื้อ
12. โรงเรียนท่านผู้หญิงพรสมฯ
13. โรงเรียนแม่ระมาดวิทยาคม
14. โรงเรียนแม่จะเราวิทยาคม
15. โรงเรียนชุมชนบ้านแม่ต้านฯ
16. โรงเรียนชุมชนบ้านท่าสองยาง
17. โรงเรียนบ้านแม่อมกิ
18. โรงเรียนบ้านแม่อุต្រ
19. โรงเรียนบ้านหนองบัว
20. โรงเรียนบ้านแม่สติดหลวง
21. โรงเรียนบ้านแม่ระเมิง
22. โรงเรียนท่าสองยางวิทยาคม
23. โรงเรียนชุมชนบ้านอุ่มพาง
24. โรงเรียนบ้านกลือทอง
25. โรงเรียนบ้านเปิงเคียง
26. โรงเรียนอุ่มพางวิทยาคม
27. โรงเรียนชุมชนพบพระ
28. โรงเรียนบ้านหัวยน้ำนัก
29. โรงเรียนอรุณเมชา
30. โรงเรียนป่าไม้อุทิศ 4
31. โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 2
32. โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 4

33. โรงเรียนบ้านป่าคำใหม่
34. โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 3
35. โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 5
36. โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 1
37. โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 2
38. โรงเรียนรวมไทยพัฒนา 4
39. โรงเรียนพบพระวิทยาคม

ภาคผนวก จ

รายละเอียดตารางการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่
การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภาก

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่
การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภาก

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. หลักและกระบวนการบริหาร				
การศึกษา	3.81	0.76	2.12	0.12
2. นโยบายและการวางแผน				
การศึกษา	3.78	0.77	0.92	0.39
3. การบริหารด้านวิชาการ	3.66	0.79	0.66	0.51
4. การบริหารด้านธุรการ การเงิน				
พัสดุและอาคารสถานที่	3.79	0.76	1.21	0.29
5. การบริหารงานบุคคล	3.77	0.79	1.45	0.23
6. การบริหารกิจการนักเรียน	3.83	0.77	1.40	0.24
7. การประกันคุณภาพการศึกษา	3.77	0.79	1.37	0.25
8. การบริหารจัดการ				
เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.73	0.82	0.29	0.74
9. การบริหารการประชาสัมพันธ์				
และความสัมพันธ์ชุมชน	3.76	0.78	0.79	0.45
10. คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ				
ผู้บริหารสถานศึกษา	4.01	0.86	0.82	0.43
รวม				
รวม	3.79	0.72	1.12	0.32

จากตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากโดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่
การศึกษาตามเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุศาสตร์
ด้านหลักและกระบวนการบริหารการศึกษา

หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถนำความรู้ความเข้าใจ ในหลักการและทฤษฎีทางการ บริหารการศึกษาไปประยุกต์ใช้ ในการบริหารการศึกษา	3.78	0.80	1.33	0.26
2. สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ ความรู้ในการบริหาร ขั้นการการศึกษา	3.74	0.83	1.93	0.14
3. สามารถกำหนดวิสัยทัศน์และ เป้าหมายของการศึกษา	3.88	0.85	1.59	0.20
4. สามารถจัดองค์กร โครงสร้าง การบริหาร และกำหนด ภารกิจของครุและบุคลากร ทางการศึกษาได้เหมาะสม	3.83	0.87	2.35	0.09
รวม	3.80	0.74	1.05	0.34

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในเขตพื้นที่การศึกษาตามเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุศาสตร์ด้าน
หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา พนว่า ความคิดเห็นระหว่างครุและผู้บริหารสถานศึกษา
เกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตามเขต 2 จำแนกตาม
ขนาดของโรงเรียนทั้งโดยภาพรวมและรายชื่อ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มนโยบายและการวางแผนการศึกษา

นโยบายและการวางแผนการศึกษา	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำ นโยบายการศึกษา	3.75	0.84	1.23	0.29
2. สามารถกำหนดนโยบาย วางแผนการดำเนินงานและ ประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา	3.79	0.81	0.62	0.53
3. สามารถจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาที่มุ่งให้เกิดผลดี คุ้มค่า ต่อการศึกษา สังคมและสิ่งแวดล้อม	3.79	0.89	1.92	0.14
4. สามารถอธิบายการนำเสนอแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ	3.79	0.84	0.71	0.49
5. สามารถติดตาม ประเมิน และ รายงานผลการดำเนินงาน	3.77	0.86	1.05	0.35
รวม	3.79	0.75	0.73	0.48

จากตารางที่ 3 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มนโยบายและการวางแผนการศึกษา พ布ว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายชื่อ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตามเกณฑ์ 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการบริหารด้านวิชาการ

การบริหารด้านวิชาการ	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถบริหารจัดการเรียนรู้ได้	3.72	0.87	1.16	0.31
2. สามารถพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.68	0.87	0.87	0.41
3. สามารถนิเทศการจัดการเรียนรู้ใน สถานศึกษา	3.80	0.87	0.25	0.77
4. สามารถส่งเสริมให้มีการวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้	3.64	0.89	0.58	0.55
5. สามารถอธิบาย/ใช้หลักการและ เทคนิคการวัดผล ประเมินผล ทางการศึกษา	3.64	0.89	0.98	0.37
6. สามารถอธิบาย/ใช้สถิติและ คอมพิวเตอร์เพื่อการวิจัย	3.40	1.03	1.26	0.28
รวม	3.67	0.76	0.08	0.91

จากตารางที่ 4 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตามเกณฑ์ 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการบริหารด้านวิชาการ พนวจ ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตามเกณฑ์ 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายชื่อ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษาของครุสภากลุ่มการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่

อาคารสถานที่	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถจัดระบบงานสารบรรณ				
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.75	0.85	0.34	0.70
2. สามารถบริหารจัดการงบประมาณ				
อย่างถูกต้องและ เป็นระบบ	3.78	0.86	0.95	0.38
3. สามารถวางแผนการบริหารและ จัดการทรัพยากร ภายในสถานศึกษา				
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.79	0.86	2.53	0.08
4. สามารถพัฒนาสิ่งแวดล้อมทาง กายภาพเพื่อส่งเสริมการจัดการ				
เรียนรู้	3.84	0.82	1.15	0.31
รวม				
รวม	3.78	0.75	1.06	0.34

จากตารางที่ 5 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหาร สถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคล	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถสร้างบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเข้ามาปฏิบัติงาน	3.72	0.87	0.27	0.75
2. สามารถจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับหน้าที่ที่รับผิดชอบ	3.75	0.84	0.86	0.42
3. สามารถพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.81	0.83	1.17	0.30
4. สามารถเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำหรับครูและบุคลากรในสถานศึกษา	3.79	0.95	2.34	0.09
5. สามารถให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาการทำงานให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา	3.80	0.95	1.47	0.23
รวม	3.78	0.76	1.17	0.31

จากตารางที่ 6 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการบริหารงานบุคคล พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายชื่อไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษาของครุสภากลุ่มด้านการบริหารกิจการนักเรียน

การบริหารกิจการนักเรียน	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถบริหารจัดการระบบคุณภาพ				
ช่วยเหลือผู้เรียน	3.79	0.87	1.44	0.23
2. สามารถบริหารจัดการให้เกิด				
กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียน	3.82	0.83	1.57	0.20
3. สามารถบริหารจัดการให้เกิด				
งานบริการผู้เรียน	3.81	0.84	1.34	0.26
4. สามารถส่งเสริมการจัดกิจกรรม				
พิเศษเพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียน				
ในด้านต่าง ๆ	3.77	0.87	0.96	0.38
5. สามารถส่งเสริมวินัย คุณธรรม				
จริยธรรมและ ความสามัคคี				
ในหมู่คณะ	3.94	0.87	0.75	0.47
รวม	3.82	0.74	0.98	0.37

จากตารางที่ 7 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษาของครุสภากลุ่มด้านการบริหารกิจการนักเรียน พนบฯ ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถร่วมจัดทำแผนพัฒนา				
คุณภาพของสถานศึกษา	3.79	0.82	1.22	0.29
2. สามารถประเมินผลและติดตาม				
ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐาน				
การศึกษาของสถานศึกษา	3.70	0.85	2.01	0.13
3. สามารถจัดทำรายงานผลการ				
ประเมินตนเองของสถานศึกษา				
เพื่อรับรองการประเมินภายนอก	3.81	0.87	0.80	0.44
รวม	3.78	0.77	0.10	0.90

จากตารางที่ 8 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการประกันคุณภาพการศึกษา พบร่วมกัน ความคิดเห็นระหว่างครุและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนทั้งโดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ	การเปรียบเทียบ			
	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถใช้และบริหาร				
เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อ การศึกษาและปฏิบัติงาน	3.70	0.86	0.83	0.43
ได้อย่างเหมาะสม				
2. สามารถประเมินการใช้				
เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อนำมา ปรับปรุงการบริหารจัดการ	3.66	0.88	0.12	0.88
3. สามารถส่งเสริมสนับสนุน				
การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการศึกษา	3.82	0.87	0.13	0.87
รวม	3.73	0.82	0.03	0.97

จากตารางที่ 9 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ พนบ. ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายชื่อไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบระดับของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตามเกณฑ์ 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน

การเปรียบเทียบ				
การบริหารการประชาสัมพันธ์และ ความสัมพันธ์ชุมชน	\bar{X}	S.D.	F	p
1. สามารถบริหารจัดการข้อมูล ข่าวสาร ไปสู่ผู้เรียนครูและ บุคลากรในสถานศึกษา	3.79	0.83	0.45	0.63
2. สามารถเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และกิจกรรมของสถานศึกษา	3.71	0.89	0.50	0.60
3. สามารถใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ในการประสานสัมพันธ์	3.69	0.82	0.42	0.65
4. สามารถสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนา ความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน โดยนิ เป้าหมายในการเข้าไปช่วยเหลือ ชุมชนและเปิดโอกาสให้ชุมชน มีส่วนร่วม	3.87	0.84	2.79	0.06
5. สามารถประเมินทรัพยากรและ ภูมิปัญญาห้องถังเพื่อส่งเสริม การจัดการศึกษา	3.72	0.89	0.67	0.50
รวม	3.77	0.76	0.82	0.44

จากการที่ 10 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตามเกณฑ์ 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลุ่มด้านการบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน พบว่า ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาตามเกณฑ์ 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุศาสตร์คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

วิเคราะห์ความแปรปรวน				
คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับ	\bar{X}	S.D.	F	p
ผู้บริหารสถานศึกษา				
1. มีวินัยในตนเอง	4.01	0.91	0.82	0.44
2. รักศรัทธาเชื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อวิชาชีพ เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ	4.07	0.91	0.72	0.48
3. มีความเป็นก้าลยาณมิตร รักเมตตา เอาใจใส่ช่วยเหลือส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์	4.06	0.95	1.34	0.26
4. สามารถบริหารงานด้วยความยุติธรรม	3.91	0.96	1.02	0.35
5. ประพฤติดีเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้ร่วมงาน	3.95	0.96	0.51	0.59
6. ไม่ดูหมื่นเหี้ยดหยาบบุคคลอื่น	4.04	0.94	0.39	0.67
7. ยกย่องสรรเสริญผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบขั้นหนึ่งเพียง	4.04	0.91	1.48	0.22
8. ตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดี ความชอบตามผลงานที่ปฏิบัติ	3.97	0.96	0.42	0.65
9. ตั้งใจทำงานอยู่ทิศเวลาให้ราชการอย่างสม่ำเสมอ	4.06	0.96	1.21	0.29
10. เป็นผู้นำเชิงคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติดีเป็นแบบอย่างที่ดี	4.01	0.96	1.10	0.33
รวม	4.02	0.83	0.33	0.71

จากตารางที่ 11 การเปรียบเทียบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 ตามกรอบมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของครุสภากลาง คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา พนวจ ความคิดเห็นระหว่างครูและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ทั้งโดยภาพรวมและรายข้อไม่แตกต่างกัน

ภาคผนวก ฉ

ผลการประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษาภาคเขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ตามระดับค่าความเห็น

การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาคือค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน + 1 เป็นระดับค่าความเห็นว่า ข้อคำถามตรงกับเนื้อหา

คะแนน 0 เป็นระดับค่าความไม่แน่ใจว่าข้อคำถามตรงกับเนื้อหา

คะแนน - 1 เป็นระดับค่าความเห็นว่า ข้อคำถามไม่ตรงกับเนื้อหา

ข้อ	สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
หลักและกระบวนการบริหารการศึกษา								
1		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
2		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
3		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
4		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
นโยบายและการวางแผนการศึกษา								
5		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
6		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
7		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
8		+1	0	+1	+1	+1	+4	0.80
9		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
การบริหารด้านวิชาการ								
10		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
11		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
12		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
13		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
14		+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80
15		+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80

ข้อ	สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการพิจารณาจากผู้เขี่ยวยาลู					รวม	ค่าเฉลี่ย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่								
16		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
17		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
18		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
19		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
การบริหารงานบุคคล								
20		+1	0	+1	0	+1	+3	0.60
21		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
22		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
23		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
24		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
การบริหารกิจการนักเรียน								
25		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
26		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
27		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
28		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
29		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
การประกันคุณภาพการศึกษา								
30		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
31		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
32		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
33		+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80
34		+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80
35		+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80

ข้อ	สมรรถนะของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	ผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่าเฉลี่ย
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
	การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน							
36		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
37		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน							
38		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
39		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
40		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
	คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา							
41		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
42		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
43		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
44		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
45		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
46		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
47		+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80
48		+1	+1	+1	0	+1	+4	0.80
49		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00
50		+1	+1	+1	+1	+1	+5	1.00

ขอขอบพระคุณที่ให้คำแนะนำมา ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ช

ตารางการหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ตารางการหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	191.13	920.878	.740	.987
2	191.10	926.024	.681	.987
3	190.97	915.895	.725	.987
4	190.90	923.610	.683	.987
5	190.97	918.585	.763	.987
6	191.03	914.723	.817	.987
7	190.90	913.541	.767	.987
8	190.93	917.513	.706	.987
9	191.03	904.723	.845	.986
10	190.90	917.610	.775	.987
11	191.23	913.909	.695	.987
12	191.07	906.892	.793	.987
13	191.13	911.499	.759	.987
14	191.33	922.851	.714	.987
15	191.37	914.240	.719	.987
16	190.93	922.616	.684	.987
17	190.83	918.144	.758	.987
18	190.87	920.395	.798	.987
19	190.80	915.476	.795	.987
20	191.03	921.895	.700	.987
21	191.03	921.757	.703	.987
22	191.00	912.552	.782	.987
23	191.03	901.413	.870	.986
24	191.00	906.966	.854	.986
25	191.03	913.895	.784	.987

ตารางการหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม(ต่อ)

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
26	191.10	910.645	.830	.986
27	191.00	906.138	.919	.986
28	191.10	912.231	.795	.987
29	190.93	903.857	.863	.986
30	190.90	917.955	.767	.987
31	191.03	900.516	.926	.986
32	190.83	922.075	.718	.987
33	191.03	904.240	.785	.987
34	191.13	909.016	.810	.987
35	191.03	912.309	.819	.987
36	190.83	907.592	.892	.986
37	190.93	914.409	.731	.987
38	191.00	919.310	.726	.987
39	190.87	919.568	.753	.987
40	190.93	912.478	.732	.987
41	190.73	912.409	.733	.987
42	190.53	917.292	.678	.987
43	190.60	916.317	.645	.987
44	190.73	896.961	.883	.986
45	190.77	906.944	.783	.987
46	190.63	918.516	.582	.987
47	190.60	908.593	.838	.986
48	190.63	901.413	.870	.986
49	190.67	908.989	.774	.987
50	190.70	900.631	.872	.986

ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ของครอนบาก (Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .987

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางยุพิน สุขมา
วัน เดือน ปีเกิด	14 สิงหาคม 2513
สถานที่เกิด	อำเภอแม่สอด จังหวัด ตาก
ประวัติการศึกษา	ค.บ.การศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านแม่โขนกエン อำเภอแม่สอด จังหวัด ตาก
ตำแหน่ง	ครู คศ. 2